

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

22 פברואר 2015

עמש"מ 29933-08-14 סירוטה נ' נציבות שרות המדינה

המערער פנחס סירוטה
ע"י עו"ד גיורא אדרת ונמרוד ליפסקר

נגד

המשיבה נציבות שרות המדינה
ע"י עו"ד נתי בן חמו

חקיקה שאוזכרה:

[חוק שירות המדינה \(משמעת\), תשכ"ג-1963: סע' 17\(1\), \(2\), \(3\)](#)

[חוק סדר הדין הפלילי \[נוסח משולב\], תשמ"ב-1982](#)

[פקודת הראיות \[נוסח חדש\], תשל"א-1971: סע' 50, 50\(א\), 50\(ג\)](#)

[חוק העונשין, תשל"ז-1977](#)

מיני-רציו:

* בית המשפט ביטל את פסק דינו של בית הדין למשמעת של עובדי מדינה ופסק, כי מארג הראיות אין בו כדי להקים וודאות משפטית מספקת כדי לקבוע כי המערער הטריד מינית את המתלוננת. לכל אלה, יש להוסיף, כי דווקא בענייני עבירות מין, חובת הבדיקה המוטלת על הערכאה הערעורית, היא רבה יותר, וממילא תגדל הנטייה להתערב ולהפוך החלטות דיוניות.

* ראיות – ערעור – התערבות בית-משפט שלערעור

* ראיות – ערעור – התערבות ערכאת ערעור

* ראיות – חיסיון – עדות פסיכולוג

* ראיות – עדות – בחינתה

המערער – מנהל מחלקה בבית החולים הפסיכיאטרי הגיש ערעור על פסק דין משמעתי של בית הדין למשמעת של עובדי המדינה אשר במסגרתו הורשע בביצוע מעשים מגונים והטרדה מינית כנגד המתלוננת, ודינו נגזר לעונשי המשמעת הבאים: א. נזיפה חמורה; ב. פיטורין לאלתר; ג. פסילה למשרד הבריאות למשך שנתיים.

בית המשפט קיבל את הערעור ופסק כלהלן:

לערכאה המבררת מוקנית עדיפות בהתרשמות הבלתי אמצעית, על פני ערכאת הערעור. אולם, לכלל זה קיימים חריגים, המצדיקים בחינה נוספת של העדויות והראיות בתיק, חרף אותה התרשמות בלתי אמצעית ממנה נהנתה העראה הדיונית.

בית הדין המשמעתי טעה כאשר קבע כי גרסתה של המתלוננת אמינה בעיניו יותר מן הגרסה הנגדית, אותה הציג הנאשם: אין בעדויות עליהן הסתמך בית הדין, את אשר מיוחס להן, ופעמים שהן מעידות את ההיפך הגמור.

נוסחת האיזון שנקבעה בעניין הסרת חיסיון של מטופל אצל פסיכולוג, כאשר מדובר בנפגע עבירות מין הינה קיומה של אפשרות סבירה שתהא בחומר תועלת להגנת הנאשם. יש לציין כי כאשר מדובר בשאלת עיונו של בית המשפט בחומר, זוהי נקודת האיזון אף יותר לטובת הגנתו של הנאשם.

מקום שהיה על המטופל לוותר על החיסיון על פי נוסחת האיזון של קיומה של אפשרות סבירה שתהא בחומר תועלת להגנת הנאשם, והוא לא עשה כן, המסקנה המשפטית היא כי יש להפעיל את הכלל הראשוני הראייתי הקובע כי הימנעות מהבאת ראיה מקימה לחובתו של הנמנע חזקה שבעובדה, לפיה אילו הובאה אותה ראיה – היא הייתה פועלת לחובתו.

רף הראיות הנדרש להרשעה בדין המשמעתי הוא זה המקובל במשפט הפלילי, דהיינו: מעבר לספק סביר. דווקא בענייני עבירות מין, חובת הבדיקה המוטלת על הערכאה הערעורית, היא רבה יותר, וממילא תגדל הנטייה להתערב ולהפוך החלטות דיוניות.

פסק דין

תוכן עניינים

<u>נושא</u>	<u>פיסקאות</u>
א. כללי	1-7
ב. תמצית טענות המערער	8-18
ג. טענות המשיבה (נציבות שירות המדינה)	19-26
<u>דיון והכרעה</u>	
ד. שיקול דעתה של ערכאת הערעור	27-33
ה. כללי - הנושאים לדיון ולהכרעה	34-37
ו. נימוקי בית הדין לעניין קבלת עדותה של המתלוננת	38-111
ו 1. למי פנתה המתלוננת כדי להתלונן כנגד המערער	38-40

41-45	ו 2. מיקוד התלונה למקרים ספציפיים
46-51	ו 3. תיאור פעולות הטרדה "מסובכות"
52-58	ו 4. אי דיוקים בגרסאותיה של המתלוננת
59-63	ו 5. משלוח המאמר העוסק ביחסים בין "מנטור" לתלמיד
64-75	ו 6. האם בעת התלונה למנהל בית החולים היה ברור למתלוננת כי לא תמונה לתפקיד הסגנות
76-78	ו 7. האם התקיים עימות בין המתלוננת לנאשם והאם ידע על כך מנהל בית החולים
79-106	ו 8. תמיכת עדות המתלוננת בכך שסיפרה על הטרדות של המערער כלפיה לחברותיה ולחבריה לעבודה
107-109	ו 9. נימוקים נוספים
110-111	ו 10. סיכום ביניים לעניין הנימוקים
112-116	ז. גירסתו העובדתית של פרופ' פנחס סירוטה, הנאשם והמערער שבפניי
117-122	ח. גירסתה של המתלוננת פלונית
123-145	ט. דיון והכרעה בין גרסאותיהם של המתלוננת ושל הנאשם
146-174	י. הטרדות מיניות של נשים נוספות במחלקה
175-182	יא. עדויות ההגנה
183-191	יב. היחסים שבין ד"ר אלמוני, מנהל בית החולים לבין פרופ' סירוטה, מנהל מחלקה
192-213	יג. חסיון פסיכולוג מטופל
214-236	יד. הערות משפטיות לסיכום
214-220	יד1. עול הראיה בדין המשמעתי – מעבר לספק סביר, כמו בדין הפלילי
221-226	יד2. גבולות ההתערבות של ערכאת הערעור בהכרעות עובדתיות בעבירות מין
227-231	יד3. מן הכלל אל הפרט
232-236	יד4. הזיכוי מחמת הספק, ועדות המתלוננת
237-241	טו. התוצאה

א. כללי

1. כנגד המערער, פרופ' פנחס סירוטה, מנהל מחלקה בבית החולים הפסיכיאטרי , ניתן פסק דין משמעתי של בית הדין למשמעת של עובדי המדינה בתיק בד"מ 142/12 (עו"ד אורי כהן, אב"ק; גב' רחל פנצר; מר חנן אהרון), שבו הורשע בהכרעת דין, מיום יד סיוון תשע"ד (12.6.14), בביצוע עבירות על [סעיפים 17\(1\), 2\), ו- \(3\) לחוק שירות המדינה \(משמעת\)](#), התשכ"ג - 1963, בגין ביצוע מעשים מגונים והטרדה מינית כנגד המתלוננת, פלונית (להלן - "המתלוננת" או "פלונית"), שהייתה בזמנו רופאה במחלקה אותה ניהל.
2. הנאשם הורשע כאמור, לאחר שנטען נגדו כי בין החודשים ספטמבר 2011 ועד אפריל 2012, הוא הטריד מינית, וביצע מעשים מגונים ברופאה במתלוננת.
3. ביום כט תמוז תשע"ד (27.7.14), נגזר דינו של המערער לעונשי המשמעת הבאים:
 - א. נזיפה חמורה;
 - ב. פיטורין לאלתר;
 - ג. פסילה למשרד הבריאות למשך שנתיים.
4. על פסק דינו של בית הדין המשמעתי הגיש לפניי, פרופ' סירוטה, בקשת עיכוב ביצוע פסק דין וערעור על אותו פסק דין של בית הדין המשמעתי, כאשר הערעור מכוון כנגד הכרעת הדין, ולחלופין בלבד, כנגד הענישה.
5. ביום 31.8.14, עוכב ביצוע פסק הדין, אשר קבע כי פרופ' סירוטה יפוטר לאלתר מעבודתו, בצו ארעי עד להחלטה שתינתן לאחר שמיעת הצדדים. בהתאם לצו זה נותר פרופ' סירוטה, המערער, מושעה מעבודתו כמנהל מחלקה ... בבית החולים.
6. עתה, הגיעה השעה להכריע בערעור לגופו.
7. כדי לא לחזור על הדברים מספר פעמים, אתייחס לנימוקי ההרשעה להלן, הן בהבאת טיעוני הצדדים, והן - העיקר - בחלק הדיון המפורט.

ב. תמצית טענות המערער

8. המערער מכחיש מכל וכל את המעשים המיוחסים לו, ובשל כך הוגש הערעור מטעמו.

9. ביתר פירוט, מבהיר המערער את הפרטים הבאים: בראשית דרכם המקצועית, המתלוננת חיפשה את קרבתו המקצועית, ביקשה את הנחייתו ואת עזרתו המקצועית. המתלוננת ישבה כמעט מדי יום בחדרו, בסמוך אליו, ועסקה עימו בכתיבת מאמרים. גם מבחינה אישית, חיפשה המתלוננת את קרבתו של המערער, היא שיתפה אותו בתחושותיה, ביחסיה עם משפחתה הקרובה, אמה, בעלה וביתה.
10. המתלוננת הגישה תלונתה רק לאחר שהובהר לה כי פרופ' סירוטה בחר בד"ר מ. לתפקיד סגנו, על אף שיכול - ולשיטתה של פלונית. מן הראוי - היה לבחור בה, שכן, היא הייתה המועמדת המתאימה לתפקיד זה.
11. לגרסת הנאשם, המערער, תלונתה של המתלוננת הייתה, לפיכך, נקמה על אי זכייתה בתפקיד האמור, ותו לא.
- בהתאם, הגורם העיקרי התלונה, לגירסת המערער איננה אותה הטרדה מינית עליה התלוננה המתלוננת, אלא עימות שהתגלע ביניהם על רקע מקצועי או על רקע של קידומה המקצועי של המתלוננת, כפי שהיא חשבה, סובייקטיבית, כי לכך היא זכאית.
12. אירוע זה התרחש ביום 5.4.12, עת פרץ בין המתלוננת ובין המערער עימות חריף, במהלכו התפרצה המתלוננת על המערער, פרופ' סירוטה, משום שלא שלח אותה לוועדה המיועדת לקבוע את מספר המתמחים אשר יתמחו במחלקה, אלא שלח את המועמד האחר לתפקיד הסגנו. במעשה זה, האשימה המתלוננת את המערער בכך ש"הפקיר את המחלקה".
13. ביום 8.4.12, התנצלה המתלוננת על התנהגותה החריגה. על אף התנצלות זו, קרא המערער למתלוננת שוב, במהלך היום, ומסר לה מכתב נזיפה, אשר כתב לאחר התפרצותה, שהייתה, כאמור, מספר ימים קודם לכן.
14. למחרת, ביום 9.4.12, במהלך שיחה בה עידכן מנהל בית החולים את המתלוננת, בכך שלא נבחרה לתפקיד הסגן, התלוננה המתלוננת - פלונית. – בפני מנהל בית החולים על כך שפרופ' סירוטה מטריד אותה מינית.
15. המערער טוען, כי בית הדין למשמעת של עובדי המדינה (להלן - "בית הדין" או "הערכאה הראשונה" או "ביה"ד קמא") התעלם מכל העדויות אשר סתרו את עדותה של המתלוננת, ובחר לתת אמון רק בעדויות אשר ניתן היה להבין מתוכן כי גירסתה של המתלוננת, מתקבלת על

- הדעת. בנושא זה יש התייחסות מפורטת, כולל טבלאות השוואה, בערעור שבכתב (עמ' 8-9) והדברים הובהרו ולובנו בדיונים בעל פה בפניי ובהשלמת טיעונים בכתב.
16. כללו של דבר, המערער שבפניי כפר במיוחס לו, וטען כי למתלוננת היה מניע להרע לו או לנקום בו, לאחר שהבינה כי שאיפתה להתמנות כסגניתו לא תתממש, וכי הוא מעדיף על פניה מועמד אחר לתפקיד.
17. מוסיף המערער ומבהיר, כי לטעמו מניע זה של המתלוננת, עלה בקנה אחד עם מניעיו של מנהל בית החולים, ד"ר אלמוני, עימו היה הנאשם מסוכסך בשל ויכוח מקצועי, שגלש לפסים אישיים, ואשר נושאו היה שימוש בכספי קרנות המחקר המיועדים לשימוש של פרופ' סירוטה.
18. רק בעמ' 13 של הודעת הערעור, בחלקו התחתון, יש ערעור חלופי תמציתי לעניין העונש, בו נטען כי, מכל מקום, אין הצדקה לעונש החמור שהושת על הנאשם, מול עברו המשמעותי המופתי ומסירותו למטופליו במשך 27 שנים, ובמיוחד שהעונש הושת עליו סמוך ליציאתו לפנסיה ופגע קשה במוניטין שלו.

ג. טענות המשיבה (נציבות שירות המדינה)

19. עמדתה של המשיבה, נציבות שירות המדינה, הינה לדחות את ערעורו של המערער, על כל חלקיו.
20. טעמיה לכך הם כי המערער הורשע במיוחס לו על בסיס ראיות שונות, הכוללות, בעיקרן את עדותה של המתלוננת, וכן עדותם של עדים נוספים, אשר תומכים בעדותה של המתלוננת.
21. לטענת המשיבה, בדומה להכרעות דין אחרות בנושא של הטרדות מיניות, מבוססת הכרעת דין זו על התרשמותו הישירה והבלתי אמצעית של בית הדין המשמעותי מהמתלוננת ויתר עדי התביעה, ההגנה והמערער עצמו. על כן, אין זה מן הראוי כי ערכאת הערעור - בית משפט זה - יתערב בקביעת הממצאים של בה"ד למשמעת, ששמע את העדים והתרשם מהם באופן אישי ובלתי אמצעי.
22. כנגד טענת המערער, כי נתגלו סתירות בעדותה של המתלוננת וכי העדויות האחרות שנשמעו בערכאה הדיונית אינן תומכות בעדותה, משיבה נציבות שירות המדינה כי מהימנותה של עדות

נבחנת בשאלת קיומה של גירסה עקבית אחת, ואין הכרח שזו תהיה נטולת סתירות ואי דיוקים, וזאת - במיוחד כשמדובר בעבירות מין.

23. מכל מקום, לטענת המשיבה, בית הדין המשמעתי התייחס לאותן סתירות, לכאוריות, אשר העלתה ההגנה, אך קבע כי למרות הפגמים והליקויים הקיימים בעדותה של המתלוננת, עדיין הוא נותן אימון בעדות זו, ומעדיף אותה על פני העדויות מטעם המערער.

24. לגבי טענת המערער כי נסתרו הטענות בדבר נשים נוספות אשר סובלות מהטרדותיו המיניות של הנאשם, משיבה הנציבות כי גם לטענה זו נדרש בית הדין, והביע את התרשמותו כי שתי הרופאות הנוספות במחלקה (ד"ר ש. וד"ר כ.). חשו אי נוחות להעיד כנגד הנאשם, וזו הסיבה לחזרתן בהן מהדברים שנאמרו, וכי בית הדין קבע כי עדויות אלו, בהקשר האמור, לא זכו לאמונו.

25. ביחס לטענת המערער, כי מניעיו הפסולים של מנהל בית החולים, הד"ר אלמוני, הם אלו שהובילו לבסוף לכך שהמתלוננת תטפול עלילה על הנאשם, מפנה המשיבה לדבריו של בית הדין, בהכרעת הדין, אשר קבע כי לא נמצא כל זיקה בין טענות אלו לבין המעשים המיוחסים לנאשם; גם אם יוכח כי מנהל בית החולים נהג שלא כדין כלפי פרופ' סירוטה, בהקשר של קרנות המחקר שלו (הן נשואות הסכסוך), אין בכך כדי לעמעם את התרשמותו ביחס למעשים המיוחסים לפרופ' סירוטה, אשר הוכחו כדבעי.

26. אשר על כן, מבקשת המשיבה מבית המשפט לדחות את הערעור, הן ביחס להכרעת הדין המרשיעה, והן ביחס לחומרת העונש אשר הושת על הנאשם.

דיון והכרעה

ד. שיקול דעתה של ערכאת הערעור

27. עלי להתייחס לטענה, שעלתה בשפה רפה מפי ב"כ המשיבה, היא הטענה בדבר שיקול דעתו של בית המשפט של הערעור להתערב בהכרעתה של הערכאה המבררת. סוגיה זו עלתה בדיון בפניי מיום 16.11.14 (עמ' 43 לפרוטוקול), שם נטען על ידי עו"ד ליפסקר, ב"כ המערער כי בסמכותה של ערכאת הערעור להתערב בהחלטת הערכאה המבררת, מקום שהערכאה המבררת התעלמה מראיות או כאשר יש טעות בולטת בהערכה של העד. ב"כ המערער סמך את דבריו על פסקי

הדין בע"פ 8146/09, ע"פ 10049/03, ע"פ 5633/12, ע"פ 4054/11 וכן על ע"פ 7653/11 ראובן ידען, [פורסם בנבו] שם לטענתו קבע בית המשפט העליון כי דווקא כאשר מדובר בעבירות מין או עבירות אשר מטיבן מתבצעות בחדרי חדרים, גוברת החובה לבחינה מדוקדקת של הראיות. 28. מנגד, טען ב"כ המשיבה, עו"ד נתי בן חמו, כי אין כל עילה להתערבות בממצאים שקבע בית הדין המשמעתי, ובכלל כך בממצאי המהימנות אותם קבע לגבי עדותה של המתלוננת; גירסתה של המתלוננת נמסרה בפני בית הדין המשמעתי והוא היה יכול להתרשם ממנה באופן בלתי אמצעי. יכולת זו נמנעה, מטבע הדברים, מערכאת הערעור. היות וממצאי מהימנות נקבעים לפי התרשמות ישירה של הערכאה המבררת מן העד, הרי שקיימת עדיפות מובנית לאותה ערכאה, על פני ערכאת הערעור.

29. נכונה אמנם טענת ב"כ המשיבה, כי לערכאה המבררת מוקנית עדיפות בהתרשמות הבלתי אמצעית, על פני ערכאת הערעור. אולם, לכלל זה קיימים חריגים, המצדיקים בחינה נוספת של העדויות והראיות בתיק, חרף אותה התרשמות בלתי אמצעית ממנה נהנתה העראה הדיונית. 30. בעיקרה, השאלה שבמחלוקת בין הצדדים היא השאלה האם מקרה דגן הינו חריג לכלל, המצדיק את בחינתן המחודשת של הראיות.

31. ההלכה הנוהגת, והמיישבת את חילוקי הדעות שבין הצדדים, הובאה בבהירות רבה בפסקה 20 לפסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 7653/11 ראובן ידען נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2012), מפי כב' השופט צבי זילברטל:

"אמנם, הלכה היא שאין ערכאת הערעור נוהגת להתערב בממצאי העובדה והמהימנות אותם קבעה הערכאה הדיונית, אשר שומעת ומתרשמת מהעדויות באורח ישיר ובוחנת את מכלול הראיות באופן בלתי אמצעי (ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל פ"ד נד(4) 632, 640 (2000) (להלן: עניין יומטוביאן); ע"פ 8146/09 אבשלום נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), (8.9.2011)). בהקשר זה העיר השופט זמיר:

"אכן, לא פעם, במיוחד במצבים של עדויות סותרות שאינן נתמכות כדבעי בראיות חיצוניות, האמון הניתן על-ידי בית-המשפט בעדות מסוימת מבוסס בעיקר על תחושה פנימית של בית-המשפט, הנובעת מ'אותות האמת המתגלים במשך המשפט' מתוך 'התנהגותם של העדים'" (עניין יומטוביאן, בעמ' 644).

ברם, כלל אי-ההתערבות אינו כלל בל-יעבור, ומצויים לו יוצאים מן הכלל. ערכאת הערעור רשאית לבחון ממצאי עובדה ומהימנות, ואף להסיק מהראיות מסקנות שונות ממסקנותיה של הערכאה הדיונית, כפי שנקבע בסעיף 212 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). כך נקבע, כי במקרים חריגים יש שערכאת הערעור תתערב בממצאי מהימנות, ויפיים לעניין זה דברים שכתב המשנה לנשיא השופט ש' לוי:

"כלל אי-ההתערבות אינו כלל הרמטי. השאלה ששופט בית-משפט שלערעור צריך להציג לעצמו היא מהו המשקל שיש ליחס לשיקולי ההתרשמות של הערכאה הראשונה, וכרגיל שיקולים אלה עשויים להיות מכריעים. אך לעיתים נדירות שזורים ממצאי העובדה של הערכאה הראשונה לא רק בשיקולי התרשמות אלא גם בשיקולים שבהיגיון. במקרה זה שומה על שופט בית-המשפט שלערעור להציג לעצמו את השאלה, אם לפי שיקולים של היגיון ולמרות שיקולי ההתרשמות של הערכאה הראשונה יכולה מסקנת בית-המשפט של ערכאה ראשונה לעמוד; אם תשובתה של ערכאת הערעור לשאלה זו היא שלילית, חובתה – משיקולים של צדק – להתערב במסקנה. כמו במקרים אחרים גם כאן השאלה היא שאלה של איזון בין מימצאים של התרשמות לבין מימצאים של היגיון" (עניין יומטוביאן, בעמ' 640).

כיוון שההלכה, לפיה אין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בקביעת ממצאי עובדה ומהימנות, מבוססת על יתרונה של הערכאה הדיונית, הרי שבמקום בו יתרון זה מתבטל או מצטמצם, עשויה ערכאת הערעור להתערב ביתר קלות בממצאי עובדה ומהימנות. הדבר נכון למצב בו קביעת הממצאים על ידי הערכאה הדיונית מבוססת על שיקולי סבירות או הגיון (עניין יומטוביאן, בעמ' 645-644); או כשמדובר בהתרשמות מחפץ, מסמך או עדות מצולמת, מה שמאפשר לערכאת הערעור להתרשם לא פחות טוב מן הערכאה הדיונית (ע"פ 3250/10 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו]), 12.1.2012), פס' 30 לפסק דינה של השופטת ארבל (להלן: עניין פלוני)). בנוסף, נקבע בפסיקה כי כלל אי-ההתערבות לא יחול גם במקרים בהם "נפלו טעויות של ממש באופן הערכת המהימנות; או באותם מצבים בהם שוכנעה ערכאת הערעור כי הערכאה המבררת לא יכולה הייתה לקבוע את הממצאים שנקבעו" (עניין פלוני, פס' 3 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) גרוניס)).

32. הדברים הובהרו באופן שאינו מותיר מקום לספק. בסמכותה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי מהימנות או עובדה, שעה שבקביעותיו של בית המשפט שדן כערכאה ראשונה "נפלו טעויות של ממש באופן הערכת המהימנות" או כאשר נראה כי "הערכאה המבררת לא יכולה הייתה לקבוע את הממצאים שנקבעו", וכן כאשר "קביעת הממצאים על ידי הערכאה הדיונית מבוססת על שיקולי סבירות או הגיון" (אלה המשפטים שהובאו מפרשת ידען הנ"ל).

33. כעת בפניי, עומדת השאלה האם הערכאה המבררת יכולה הייתה, מבחינת ההגיון והסבירות, לקבוע את הממצאים שקבעה, והאם לא נפלה טעות של ממש בהערכת המהימנות של המתלוננת. אבחן להלן שאלה זו.

ה. כללי - הנושאים לדיון ולהכרעה

34. מעיון בחומר שהונח בפניי עולה, כי השאלה שבמחלוקת, אשר הונחה על שולחנה של הערכאה הדיונית, הייתה בעיקרה שאלה עובדתית: האם הטריד הנאשם את המתלוננת, אם לאו. שאלה זו נתמכה, מבחינה ראייתית, בשאלה משנית אשר היא: האם היה למתלוננת מניע או כוונה לטפול עלילה על הנאשם.

35. הכרעת הדין של בית הדין המשמעתי, נגעה בשתי שאלות אלו במאוחד. זו הייתה לשונה (עמ' 42 סיפא לפסק הדין):

"איננו מקבלים טענה זו [כי למתלוננת היה מניע זר בתלונתה] ואת נימוקנו נפרוס להלן. עם זאת יודגש כי אף לו היה למתלוננת מניע לגמול לנאשם על כשלונה במאבק על הסגנות (כטענת ההגנה אשר אינה מקובלת עלינו) אין בכך כדי לבטל את עצם קיומם של מעשי ההטרדה מצד הנאשם. רוצה לומר - קיומו של מניע אין בו כדי להסיר ממעשי ההטרדה של הנאשם את אופיים כעבירה".

36. את נימוקיו למסקנה זו פרש בית הדין המשמעתי (עמ' 42 בתחתית העמוד):

"לאחר שעיינו במכלול הראיות שבפנינו אנו קובעים כי אין כל תשתית עובדתית לטענה כי המתלוננת העלילה עלילת כזב כנגד הנאשם, וזאת כיוון שלא זכתה בסגנות של ניהול המחלקה".

37. בית הדין הציג 11 נימוקים לקביעתו כי אין כל תשתית עובדתית לכך שהמתלוננת העלילה עלילת כזב על הנאשם. בהתאמה, קבע בית הדין (משהוסרה הטענה בדבר המוטיבציה שהייתה למתלוננת בתלונתה) כי הוא מעדיף את עדותה על פני הכחשתו הגורפת של המערער.

ו. נימוקי בית הדין לעניין קבלת עדותה של המתלוננת

ו 1. למי פנתה המתלוננת כדי להתלונן כנגד המערער

38. זה הוא הנימוק הראשון, אשר הביא את בית הדין קמא למסקנתו (עמ' 43 להכרעת הדין):

”א) המתלוננת לא רצתה כלל להתלונן נגד הנאשם. היא לא פנתה לממונה על מעמד האישה אלא ד”ר אלמוני עשה זאת (אני ביוזמתי לא רציתי לפנות. חיפשתי לצאת מהמחלקה, יצאתי מהמחלקה ומבחינתי זה נגמר’ - עמ’ 11 לפרוטוקול, שורות 33-34).”

39. לטעמי, נימוק זה איננו רלבנטי. אין בכך שהמתלוננת לא פנתה לממונה על מעמד האישה אלא לד”ר אלמוני, מנהל בית החולים, ולא כלום.

40. אילו לא חפצה המתלוננת להתלונן כלל, לא הייתה מעלה את הסוגיה בפני המנהל. תלונה זו צברה תאוצה והתגלגלה לפתחה של הממונה על מעמד האישה, כפי שנכון היה לעשות. אולם, אין בכך שהמתלוננת לא פנתה אליה עצמאית, כדי להוכיח שלא חפצה באותה התלונה.

ו 2. מיקוד התלונה למקרים ספציפיים

41. הנימוק השני של בית הדין הינו כי המתלוננת נמנעה מלייחס לנאשם התנהגות מטרידה באופן גורף, אלא מיקדה את תלונתה למקרים ספציפיים, כלשון בית הדין (עמ' 43 להכרעת הדין):

”ב). המתלוננת לא העצימה את תלונותיה ונזהרה מלייחס באופן גורף וכללי התנהגות מטרידה לנאשם. כך נמנעה מלעשות זאת למרות שבסיטואציות מסוימות נוצרה סמיכות הגופנית שנוצרה בינה לבין הנאשם...”

42. למקרא טענותיה של המתלוננת, והאסמכתאות שהביאה לדבריה, נראה כי נימוק זה איננו נכון, ראשית כל, מבחינה עובדתית: המתלוננת טענה כי הנאשם היה נוהג לגעת בה פעמים אינספור (כך עולה, בין היתר ממסמך נ/17 הינו תרשומת פגישה של המתלוננת ד”ר פלונית, בנציבות שירות המדינה, אשר בסעיף 3 לו, נאמר: “בהודעתה הראשונה אומרת המתלוננת שהעובד

חיבק אותה בתוך משרדו כ- 10 פעמים, ובשלב מאוחר יותר אומרת שזה קרה על בסיס יום יומי. במהלך השיחה היא הבהירה שכוונתה הייתה שבתחילת תקופת ההטרדות זה קרה כ- 10 פעמים, ולאחר מכן התדירות גברה מאוד כך שזה נעשה על בסיס יום יומי".

43. יתירה מכך, המתלוננת תמכה טענותיה בהצגת מעשים דומים, אשר בוצעו על ידי המערער לחברותיה לעבודה (דברים אלו יפורטו בהמשך פסק הדין).

44. אבהיר. אינני סבור כי תלונה כגון זו אינה לגיטימית. אך כי לא ניתן לומר, כי המתלוננת לא ייחסה לנאשם התנהגות מטרידה. התנהגות כזו יוחסה לו, וכל שיש לברר הוא את השאלה האם נכון הדבר, מבחינה עובדתית.

45. מעבר לכך אומר, כי נימוק זה אינו מהווה ראיה מסייעת לאמינות דברי המתלוננת, משום שאין בו, בהכרח, כדי להוכיח את דבריה או לתמוך בהם; תאורטית, יכולה הייתה המתלוננת לדבוק בתלונתה, ולא לייחס לנאשם דבר מעבר לתלונה ספציפית, ואין בכך כדי להוכיח כי אותה תלונה ספציפית אכן מוצדקת.

ו 3. תיאור פעולות הטרדה "מסובכות"

46. הנימוק השלישי של בית הדין הינו זה (עמ' 43 לפסק הדין):

"ג) המתלוננת לא נרתעה מתיאור פעולות 'מסובכות' מצד הנאשם עת ביקש לספק את תאוותו. כך תיארה והדגימה כיצד הנאשם הושיט את ידו ללחיצה, באופן שחייב אותה לסור אליו באופן שהשולחן המשרדי לא יחצוץ בניהם".

47. גם נימוק זה אינו מקובל עלי, כלל ועיקר, אותן פעולות "מסובכות" שנעשו על ידי הנאשם, אם נעשו, צריכות היו להבחן לגופן, ורק על ידי כך יכולה להיקבע אמיתותן.

48. בית הדין המשמעתי נמנע מלדון בטענות ההגנה לגבי האפשרות הטכנית שהייתה או לא הייתה לקיום אותו תמרון של לחיצת היד, בהתחשב במיקומו של שולחן העבודה של הנאשם בחדרו.

49. אינני קובע בנקודה זו ממצא עובדתי כלשהו, שהדבר ייתכן או אינו ייתכן. ברם, נקודה זו לא נבחנה על ידי בית הדין כלל, והעדר בחינה זו יש בו כדי להשליך על הממצאים שנקבעו.

50. בכל מקרה, אי בדיקת טענת המערער בנושא זה, והעדר קביעה פוזיטיבית כי ניתן היה לבצע את ההטרדה באותו חדר, עם אותו השולחן, פועלת כמובן לטובת הנאשם, כמו בכל ספק במשפט הפלילי.

51. בכל מקרה, נימוק זה כתמיכה לטיעוניה של המתלוננת, נדחה על ידי מכל וכל.

ו 4. אי דיוקים בגרסאותיה של המתלוננת

52. זו היא לשונו של הנימוק הרביעי:

"ד) הסבריה של המתלוננת כי הדברים שמסרה לגורמים שונים, ביחס למעשי הנאשם, אינם מדויקים בתכלית, דווקא מצביעים על אמיתותם - מקובלת עלינו בהחלט ('אם הייתי ממציאה את זה, הייתי דואגת לספר לכולם את אותה גרסה... אם הייתי ממציאה משהו הייתי מקפידה להיות יותר מדויקת' - עמ' 22 לפרוטוקול, שורות 3-6)".

53. הנימוק כי הגרסאות שמסרה המתלוננת לגורמים השונים אינן עולות בקנה אחד זו עם זו, אף הוא אינו מקובל עלי, כנימוק התומך בעדות המתלוננת.

ראשית, אמת עובדתית אחת אינה יוצרת גרסאות עובדתיות שונות. ודוק: אין מדובר במספר פנים של אותן העובדות, כגון: מחשבותיה לגבי תפיסת המציאות, אשר השתנו לאחר תקופת זמן מסוימת, אלא בסיפור מציאות עובדתית שונה, בכל פעם.

54. לא נעלם מעיניי, כי בעדותה של מתלוננת בעבירות מין עשוי בית המשפט לקבל את גרסתה של המתלוננת, גם אם מוצא בה "גרעין של אמת", וניתן במקרים מסוימים גם להתעלם מסתירות שאינן מהותיות, בשל הקשיים הנפשיים שחווה קורבן האלימות המינית, אשר גרמו לה להדחיק, מבחינה פסיכולוגית, חלק ממה שעברה.

אולם, מבחינה ראייתית סתירה בעדות מחייבת נימוק, כפי שמורה לנו שופט בית המשפט העליון (בדימוס), יעקב קדמי, על הראיות (2009) עמ' 220):

"כפי שכבר נאמר, סעיף 54א(ב) לפקודת הראיות ביטל את דרישת הסיוע לעדותה של קרבן של עבירת מין שנתגבשה בהלכה הפסוקה, וקבע במקומה חובת 'הנמקה', לאמור: מקום שבית המשפט מרשיע ב'עבירת מין' - כאמור ברישת הסעיף - על פי עדות יחידה של קרבן העבירה, חובתו לפרט בהכרעת הדין 'מה הניע אותו להסתפק בעדות זו'

...

'חובת ההנמקה', זהה על פי לשונה, ל'חובת ההנמקה' הקבועה בסעיף 54 לפקודת הראיות, שהחליפה את דרישת הסיוע 'הכמותי' במישור האזרחי; וניתן יהיה להקיש לעניין הנדון כאן מן ההלכה הפסוקה המתייחסת לסעיף 54 הנ"ל.

...

ובהמשך – 'נכשלה המתלוננת בעדותה באמירת אי-אמת בנקודות מסוימות ... גם עצם התיאור שנתנה ... אינו עקבי ואינו חופשי מספקות... אף בית המשפט המחוזי אינו קובע... בוודאות ובבירור שגרסת הנאשם בשקר יסודה, ומסתפק בקביעה: 'העדפתי את גרסת המתלוננת על פני גרסתו של הנאשם'. קביעה זו שדייה לבסס עליה הכרעה במשפט אזרחי, אינה מספיקה לביסוס הרשעה בפלילים...'

...

להזכיר: ערכאת הערעור תתערב ותמנע הרשעה על-פי עדות יחידה של קרבן עבירה שאינה נראית בעיניו מוצקה דיה."

55. הנימוק בדבר הסתירות בעדותה של המתלוננת אשר בית הדין מצא בו כדי לחזק את דבריה של המתלוננת, איננו כזה, מבחינה ראיתית.

56. נימוק הבא להסביר סתירות פנימיות בעדותה של המתלוננת, יהווה, לכל היותר, טעם לכך שבית הדין נמנע מלפסול את העדות עצמה, אך הוא איננו מגיע לכדי נימוק חיצוני התומך באותה עדות, כנדרש במקרה של עדות יחידה.

57. על כן, הסתירה עצמה אינה יכולה להוות חיזוק לאמינות העדות, ועדיין זקוקה עדות המתלוננת הן לקבלתה כאמינה והן לנימוק, בכדי שניתן יהיה להכריע את הכף לחובת הנאשם, על פיה בלבד.

58. עלי לעצור דבריי ולהבהיר כי בנקודה זו יש כדי ליתן מענה לטענותיה של המשיבה ביחס לסמכות ההתערבות של ערכאת הערעור בשיקול דעתה של הערכאה המשמעתית וכן בקביעותיה העובדתיות כאשר מדובר בעדות יחידה של נפגעת עבירה (סעיף 22 לעיקרי הטיעון מטעמה): ערכאת הערעור תתערב מקום שהכרעת הדין המרשיעה נתקבלה על פי עדות יחידה של נפגע עבירה, שאינה מוצקה דייה – והנימוק הנלווה לקבלתה אינו מחזק אותה באופן מספק.

5 ו. משלוח המאמר העוסק ביחסים בין "מנטור" לתלמיד

59. הנימוק החמישי הינו זה (עמ' 44 להכרעת הדין):

"ה' המתלוננת עשתה לשיפור היחסים עם הנאשם, על רקע המוטיבציה שלה ללמוד ולהתקדם. היא פנתה בדרך מרומזת לנאשם שינתב יחסיהם למישור מקצועי בלבד, עת שלחה לו מאמר על יחסי מנטור – תלמיד".

60. מן הראיות שהובאו בפניי, עולה כי מאמר זה מכיל שורה קצרה ביותר, העוסקת ביחסים מיניים בין מנטור לתלמיד, כאשר המאמר כולו, באורך ארבעה עמודים, עוסק בנושא מקצועי אחר לגמרי (כך עולה מעמ' 24 לפרוטוקול עדותה של פלונית, מיום 16.5.13).

61. כמו כן, מאמר זה היה חלק מהתכתבות עניפה שכללה בתוכה העברת מאמרים מקצועיים רבים (עמ' 28, לפרוטוקול מיום 16.6.13):

”ש. אני מציג לך רצף של מיילים, יש פה מייל מה- 23 בדצמבר, תכתובת שלך

לפרופ' סירוטה, מה זה NMS?

ת. 23.12 NMS זאת תסמונת ממארת כתוצאה משימוש בתרופות אנטי פסיכוטיות. זה חלק ממאמר שכתבנו יחד.

ש.ת. 27.12 זה מאמר שכתבנו יחד.

ש. 28.12 מה זה אנה או.

ת. מקרה מפורסם בהיסטוריה הפסיכיאטרית.

ש. 29.12 את כותבת לו תיקנתי את המאמר מצטערת שמספקת לך עבודה נוספת לסוף השבוע.

ת. כן.

ש. 31.12 פרופ' סירוטה מייל נוסף (מצטט).

ת. כן.

ש. 11.1 את מעבירה לו קורות חיים.

ת. נכון.

ש. 11 הוא שולח לך דוגמא של קורות חיים, הוא שלח לך את קורות החיים שלו, ואת כותבת לו עשיתי כמיטב יכולתי לא יודעת מה לעשות עם זה.

ת. נכון.

ש. 13.1 יש את אותו המייל שהגשנו קודם, שבו את מצרפת את המאמר של המנטורים ומבקשת מאמר נוסף. באותו יום בשעה 7:45 פרופ' סירוטה שולח לך כתבה בנושא פסיכו אנליטי.

ת. נכון.

ש. למחרת 14.1 את אמרת לו שלא הצלחת למצוא כל מיני טקסטים, מצאתי רק משהו נוסף משלנו, ואת מצרפת לו מאמר של פרופ' פנחס דנון.

ת. נכון.”

62. מחמת כן, אינני סבור כי גם נימוק זה הינו נימוק משמעותי מספיק. לבטח, לא ניתן למצוא בו תמיכה למוטיבציה של המתלוננת, גם אם בתוך בליל ההתכתבויות ביניהם, נכלל מאמר אחד שבו מספר שורות מועט העוסק ביחסי מנטור ותלמיד. אינני מסכים להגדרת בית הדין כי מדובר ב”פניה בדרך מרומזת לנאשם שינתב את יחסיהם למישור המקצועי בלבד”.

63. לפיכך, גם נימוק חמישי זה של בית הדין, אין לו תקומה, והוא נופל כלא היה.

ו 6. האם בעת התלונה למנהל בית החולים היה ברור למתלוננת

כי לא תמונה לתפקיד הסגנות

64. תנימוק השישי הוא זה (עמ' 44 לפסק הדין):

"(ו). בעת שיחתה עם ד"ר אלמוני, עובר להגשת התלונה, נושא מינוי הסגן במחלקה לא

היה סגור. ד"ר אלמוני שאל אותה אם היא מבקשת שישוחח עם הנאשם שימנה

אותה כסגנית, והיא השיבה לו 'זה לא חשוב. מה שחשוב שהוא יפסיק לגעת בי'".

65. בחינת עדותו של ד"ר אלמוני, בעניין מועד יידועה של המתלוננת על כך שלא נבחרה לתפקיד

הסגן, מעלה כי לא היה ספק לגבי הסמיכות בין התלונה על ההטרדה המינית, לבין ההודעה כי

המתלוננת לא נבחרה לתפקיד הסגנות.

66. כך נכתב בהודעתו של מנהל בית החולים, ד"ר אלמוני, בנציבות נש"מ, בפני החוקר אמיר איטח

(ת/11, פרוטוקול חקירה, מיום 16.7.12; ההדגשה הוספה):

"נושא ה'סגנות מנהל המחלקה' עלה הן מול פרופ' סירוטה. זאת עוד כאשר

פלונית התחילה לעבוד במחלקה ... (בערך לפני כשנה וחצי), והן מולה עצמה, וכן

מול ד"ר מזאה. ז"א הבאתי לפרופ' סירוטה שני הרופאים הבכירים הנ"ל לפני

כשנה וחצי בערך בכדי שיבחר במהלך התקופה מי מהם הוא (סירוטה) מעוניין בו

כסגן, לאור פרישתו לגמלאות של סגנו, ד"ר ב. . אך אציין כי במהלך חודש מרץ או

אפריל 2012, איני זוכר מתי אמר לי זאת בע"פ שהוא (סירוטה) מעדיף את ד"ר מ.

כסגן. ואז זימנתי אותה לשיחה במטרה לקבוע עימה 'ראיון' לנושא המשך דרכה

בה"ח לאור העדפתו של סירוטה... ואז כבר שוחחתי עימה במשרדי ואמרתי לה

את העדפתו של פרופ' סירוטה לגבי ד"ר מ. , ואז בסיום דבריי אלו היא החלה

לספר לי על כך שפרופ' סירוטה נוגע בה ומחבק אותה ורוצה לעזוב את מחלקה

"...".

67. הסדר הכרונולוגי במסמך זה ברור: קודם דיונים בשאלה מי ראוי להיות סגן; לאחר מכן

החלטת הנאשם (המערער) כי בחר בד"ר מ. ולא במתלוננת; לאחר מכן מזמין מנהל בית החולים

את המתלוננת לראיון בנושא המשך דרכה במחלקה, עקב אי בחירתה כסגנית. לאחר שמנהל

בית החולים מסביר זאת למתלוננת באותו ראיון, אז ורק אז "בסיום דבריי אלו היא החלה

לספר לי על כך שפרופ' סירוטה נוגע בה ומחבק אותה ורוצה לעזוב את מחלקה ...".

68. זו דוגמא קלאסית לעלילה, ולבטח אין בכך נימוק התומך בקבלת גירסתה של המתלוננת, כפי שכותב בית הדין המשמעתי.

69. בחקירתו בפני בית הדין המשמעתי, חזר בו ד"ר אלמוני, מהגירסה שתלונתה של המתלוננת נאמרה לו מיידיית - באותה השיחה לאחר שהודיע לה כי היא לא נבחרה לסגנות (אלא בשיחה שהתנהלה ביניהם מיד לאחר השיחה האמורה).

70. כאשר נשאל על סתירה זו ענה מנהל בית החולים כך (עדותו מיום 26.6.13, עמ' 80 לפרוטוקול):

"ש. בחקירה אתה אומר מיד לאחר שאמרתי לה את העדפתו של פרופ' סירוטה אז באה התלונה. איך אתה יכול לתקן זאת עכשיו.

ת. זה מה שאני זוכר. הנושא של הסמיכות זמנים בין ההודעה על הסגנות לבין התלונה הייתה כל הזמן ידועה".

וכך בעמ' 79, לפרוטוקול הדיון, מיום 8.7.13:

"ת. היו שתי פגישות, אחת שדיברנו על הסטודנטים מהונגריה ואז עלה הנושא של תלונותיה, לאחר מכן ובסמיכות זמנים אבל לא באותה פגישה זימנתי אותה לדון בהמשך דרכה, את המידע שהיא לא נבחרה לסגן היא קבלה קודם לכן. באותה שיחה היא העלתה את תלונותיה בצורה יותר משמעותית ובעצם הוצע לה שמדיית לא תחזור למחלקה".

...

ת. אני שוב אומר, אני אומר את מה שאני זוכר כרגע, היו שתי פגישות אני מבין גם מבין הכתובים שהיו שתי פגישות והן היו בסמיכות זמנים. לעניין השקר, כל מה שאני יכול לספר זה מה שאני זוכר".

71. ושוב, בעמ' 81 לפרוטוקול הדיון, מיום 8.7.13:

"ש. זאת אומרת שהיא לא רצתה לחזור למחלקה קודם כל בגלל שאמרו לה שהיא לא תהיה סגנית ודבר שני בגלל הנגיעות.
ת. כן".

72. גם כאשר עומתה המתלוננת עם הגירסה, כי היא העלתה את תלונתה רק לאחר שהבינה כי היא איננה מועמדת עוד לתפקיד הסגנות, לא הכחישה את העיתוי, אלא טענה כי העיתוי נבע מכך שכלו כל הקיצין.

73. כך אמרה המתלוננת לאמיר איטח, החוקר מטעם נציבות שירות המדינה אשר העיד בפני בית הדין המשמעתי ביום 26.5.13, עמ' 7 לפרוטוקול:

"ש. גבית הודעה נוספת, ההודעה השלישית ב-2.8.12, בהודעה הזאת אתה לאורך מס' עמודים, מעמת אותה עם עדותו של מנהל בית החולים שגבית ממנו עדות

ושמסר לך שפלונת מסרה לו על הטרדות מיניות מציזו של הנאשם במהלך פגישה בה עדכן אותה שהנאשם החליט שהיא לא תהיה סגניתו. נכון? ... אתה מאשר?

ת. אני מאשר. יותר מכך אני בעמ' 4 שואל אותה האם הסיבה שהתלוננת על הנאשם זוהי העובדה שאת לא מקבלת את תפקיד הסגנות זאת לאחר כל דבריה שאין קשר בין תפקיד הסגנות לתלונתה. ואז היא עונה שכלו כל הקיצין".

74. משמעות הדברים היא זו: כאשר אמרה המתלוננת את המשפט "זה לא חשוב. מה שחשוב שהוא יפסיק לגעת בי", היא ידעה כי תפקיד הסגן כבר ניתן לד"ר מ. , אם זה בעקבות דברים מפורשים שאמר לה הנאשם או כל אדם אחר, ואם זה משום שהבינה זאת מתוך העימות שהיה בינה ובין הנאשם מספר ימים קודם לכן.

75. על כל פנים, הנימוק השישי של בית הדין אינו מסייע כלל לקבל את גירסת המתלוננת - נהפוך הוא: בדיקה של הנושא כפי שהוצג לעיל, תומך דווקא בגירסת הנאשם (המערער) על עלילה של המתלוננת עקב כעסה ותיסכולה על כך שלא מונתה לתפקיד הסגנות, בו חשקה.

7 ו. האם התקיים עימות בין המתלוננת לנאשם והאם ידע על כך מנהל בית החולים

76. הנימוק השביעי, הינו כי גם ד"ר אלמוני, מנהל בית החולים, לא זכר עימות חריף בין המתלוננת ובין הנאשם (עמ' 45 להכרעת הדין):

"ז). ד"ר אלמוני לא זכר עימות חריף בין המתלוננת לנאשם ביום 5.4.12, ומכל מקום לא קיבל את ת/1 (מכתב הנזיפה החמורה מיום 6.4.12 ששלח אליו הנאשם - 'אני לא ראיתי את המזכר הזה עד היום. בדקנו גם אז במזכירות ולא מצאנו, ולדעתי המזכר הזה לא התקבל'). גם שיחות בעניין זה לא הועלו מצד הנאשם אל מנהל בית החולים.

77. גם נימוק זה הינו בלתי רלבנטי בעליל. וכי איזה רלבנטיות יש לזכרונו של ד"ר אלמוני בקשר לאותו עימות, שעה שהמתלוננת עצמה מודה כי עימות זה אכן ארע באותו תאריך!! (ראה, בין היתר, עמ' 3, להודעתה, מיום 21.6.12, בנציבות המדינה).

מעבר לכך, מדוע מוכרח ד"ר אלמוני לזכור עימות שהוא לא השתתף בו, וספק רב אם התוודע אליו (לאור כך שהמכתב ששלח ד"ר סירוטה לא הגיע לייעדו), ואשר הרלבנטיות שלו לגבי ד"ר אלמוני הייתה מועטה מאוד.

78. בכל מקרה, נימוק קלוש זה אין בו כדי לסייע להרשעת המערער.

8.1 תמיכת עדות המתלוננת בכך שסיפרה על הטרדות של המערער כלפיה לחברותיה ולחבריה לעבודה

79. הנימוק השמיני של בית הדין נוגע לשאלה הרלבנטית היחידה העומדת בפניי, בהקשר זה, דהיינו: האם לעדותה של המתלוננת יש תימוכין בראיות או בעדויות נוספות, חיצוניות לעדותה שלה. בית הדין בחן את עדויות עמיתיה לעבודה של פלונית, כי זו סיפרה להם, בזמן אמת, וטרם הידיעה על מינויו של ד"ר מ. לתפקיד הסגן, על הטרדות המיניויות שעברה על ידי פרופ' סירוטה.

80. בנימוק זה דחה בית הדין את טענתו של הנאשם כי תלונותיה של המתלוננת נוצרו על רקע של אכזבתה מבחירתו בדבר הסגן, ולא על רקע של ביצוע המעשים המיוחסים לו.

81. כך הבהיר את הדברים בית הדין המשמעותי בנימוקו השמיני (עמ' 45 להכרעת הדין):

"ח) המתלוננת סיפרה לחבריה לעבודה גב' ד. ש., ד"ר ד. כ., ד"ר א. ש., מר א. ע.

את הקורות אותה סמוך לאחר התרחשות הארועים, ובוודאי לפני קבלת ההודעה

על כוונת הנאשם למנות את ד"ר מאז"ה לסגנו".

82. תמהני, כיצד הגיע בית הדין המשמעותי למסקנה זו, וכיצד דחה באופן מוחלט את טענת ההגנה של הנאשם, בהתבסס על עדויותיהם של העדים שהובאו בפניו, ואשר תמלול דבריהם הובא גם בפניי.

83. נכון, אומנם, כי נמצאו עדויות כי המתלוננת סיפרה לעמיתיה לעבודה כי הוטרדה מינית על ידי פרופ' סירוטה. אך יש חשיבות רבה לשאלה האם היא סיפרה זאת בזמן אמת, דהיינו: בסמוך לאחר התרחשות אותם אירועים, וטרם הידיעה כי היא לא תקבל את תפקיד הסגנות, או רק לאחר הידיעה כי ד"ר מאזה נבחר לתפקד סגן מנהל המחלקה.

84. לשאלה זו נפקות רבה, לטעמי, שכן אם המתלוננת סיפרה את הדברים טרם קרות האירועים בתחילת אפריל 2012, תהיה זו אכן הוכחה תומכת לכך שההטרדות המיניויות הללו אכן התבצעו, כפי שטוענת המתלוננת, במשך החודשים שקדמו לבחירת הסגן.

85. אולם, אם לעומת זאת, המתלוננת סיפרה על אותן הטרדות מיניות רק לאחר האירועים באפריל 2012, תהיה זו הוכחה, לטעמי, כי תלונותיה אינן מבוססות על מעשיו של פרופ' סירוטה, אלא נובעות מאכזבתה עקב אי קבלת תפקיד הסגנות. זאת, מן הטעם הפשוט, שלאחר אפריל 2012, עזבה המתלוננת את המחלקה ושוב לא פגשה בנאשם.

86. במקרה זה, ניתן יהיה לטעון רק לגירסה לפיה, המתלוננת החלה בסיפור הדברים באפריל 2012, אולם אלו התרחשו בפועל הרבה קודם לכן. טענה זו תיבחן, במידת הצורך, הגם שאומר כבר כעת כי גירסה זו הינה גירסה "חלשה", מפני שהסבירות שהמתלוננת שמרה בסוד את התרחשות האירועים גם מפני חבריה ועמיתיה עד למועד מסוים, אשר לאחריו סיפרה עליהם בפתאומיות, אך ללא סיבה - למספר אנשים רב, הינה נמוכה בעיניי.

87. מכל מקום, אבחן להלן את עדויותיהם של העובדים המוזכרים בנימוקיו של בית הדין, בהקשר זה.

88. אפתח, תחילה, בעדותה של המתלוננת, ד"ר פלונית עצמה, בעמ' 17 לפרוטוקול מיום 16.6.13 :

"ש. את אומרת שנפל לך האסימון כשדיברת עם הקרימינולוג א.ע. .

ת. כן.

ש. בהודעה שלך מיום 13.5 ... את אומרת שבעצם השיחה הזאת עם א.ע. שנפל לך האסימון היה בחודש נובמבר.

ת. כן.

ש. ועדיין בחודש נובמבר או דצמבר את לא התלוננת.

ת. נכון".

89. לעומתה, עדות א.ע. , פרוטוקול מיום 16.6.13 עמ' 46 (ההדגשות הוספו) :

"ש. אתה יכול לנסות להעריך מתי הייתה הפעם הראשונה שהיא סיפרה לך על זה ומתי הייתה השיחה האחרונה שלכם.

ת. אני לא כל כך זוכר. ואני גם נרגש ולחוץ. זה היה בשנה שעברה, אני חושב שזה היה באזור יוני או יולי, אני לא זוכר במדויק. זה כתוב בהודעה שלי.

ש. אתה מתכוון ליוני או יולי 2012.

ת. כן.

...

ש. כמה פעמים פנתה אליך ד"ר ל.

ת. או שלוש או ארבע. זה היה בהפרשים של שבוע שבועיים בין אחד לשני.

90. עיננו הרואות, כי המתלוננת פנתה אל מר א. ע. שלוש או ארבע פעמים, כאשר הפעם הראשונה והפעם האחרונה שבהן ארעו ביוני או יולי 2012, דהיינו: חודשיים או שלושה חודשים לאחר ההודעה שלא נבחרה לתפקיד הסגן.

91. אסייג כבר כעת דברים אלו, ואומר כי הקרימינולוג העיד כי המתלוננת סיפרה לו, בזמן אמת, שהיא התלוננה על פרופ' סירוטה ('ביום שהיא התלוננה אז שאלתי אותה אם יש תיעוד לשיחה שלה עם מנהל בית החולים, וייעצתי לה שתשכור את שרותיו של עורך דין; פרוטוקול מיום 16.6.13 עמ' 46).

92. ייתכן כי זכרונו של העד, א. ע., בגד בו, במידה מסוימת, ביחס לחודשים אותם הזכיר, וכי ייתכן כי המתלוננת אכן פנתה אליו כבר בחודש אפריל 2012. אך, לא מצאתי בעדותו כל אישור לכך שנעשתה איזושהי פניה מצידה של המתלוננת אליו, קודם למועד זה, ולא ניתן לומר כי העד טעה בשנה שלימה לאחור - משום שבאותו המועד שנה קודם, עדיין לא התחילה המתלוננת את עבודתה במחלקה.

93. בכל מקרה, לא ניתן לראות בעדות הקרימינולוג א. ע. משום סיוע לגירסת המתלוננת. לפיכך, גם הנימוק לפיו ההגנה לא ייחסה מניע פסול לא. ע. לטפול שקר על הנאשם (עמ' 46 להכרעת הדין), אינו מעלה ואינו מוריד, אם אין בדבריו של העד תאריך קונקרטי ברור, המסוגל לתמוך בטענות המשיבה.

94. המתלוננת פנתה אל העד לאחר המועד בו ידעה כי תפקיד הסגנות אינו מיועד לה, ולאחר העימות עם פרופ' סירוטה. עדות א. ע., במובן זה, החטיאה את מטרתה, שכן אם אירועי ההטרדה התרחשו בכל שמונת החודשים שקדמו לאפריל 2012 (שאז התעמתו פרופ' סירוטה והמתלוננת ואז גם הובהר למתלוננת כי מועמדותה לתפקיד הסגנות - הוסרה), הרי שהדיווח הראשוני עליהם למר א. ע. - לא התבצע בזמן אמת.

95. עדות נוספת, אליה כיוון בית הדין המשמעתי את נימוקו השמיני, היא עדותה של הגב' ד. כ., מיום 26.6.13, עמ' 56 לפרוטוקול (ההדגשות הוספו):

"ש. תספרי ככל שאת יכולה בסדר כרונולוגי על המקרים בהם סיפרה לך פלונית על התנהגות חריגה מצידו של פרופ' סירוטה כלפיה.
ת. זה היה באפריל לפני שנה, 2012, קרוב לפסח. ישבתי איתה בארוחת צהרים, אכלנו ביחד, והיא מספרת לי שפרופ' סירוטה ניסה או נישק אותה בצוואר, אני

לא זוכרת בדיוק. ושהיא ניסתה לצאת מהחדר הוא שם את היד שלו כדי שהיא לא תצא, חסם לה את היציאה, משהו כזה.

כמה מקרים כאלה היו שבהם היא סיפרה לך על התנהגות חריגה מצידו של פרופ'

סירוטה?

ת. פעם ראשונה.

ש. היה אתכם עוד משהו בשיחה הזאת?

ת. לא.

ש. כשהיא סיפרה לך את זה איך היא נראתה?

ת. מוטרדת, כאילו דואגת".

96. אין צורך להכביר מילים ביחס לעדותה של הגב' ד. כ. גם עדות זו מבוססת על הסיפור שסיפרה המתלוננת לעדה באפריל 2012. יתירה מכך, מהודעתה של העדה בנציבות שירות המדינה בפני החוקר אמיר איטח (ביום 16.7.12) עלה כי המתלוננת סיפרה לד"ר ד. כ. אודות מעשי הנאשם רק ביום 10.4.12.

97. כלומר, סיפור זה סופר, איפוא, לעדה לאחר שנודע למתלוננת על הבחירה בד"ר מ. ואף בסמוך מאוד לאחר העימות בינה ובין פרופ' סירוטה. רוצה לומר: אין בעדות זו כדי להוכיח על סיפור הדברים בזמן אמת או על ניתוק הקשר בין ההידרדרות ביחסיהם של הנאשם ושל המתלוננת, באפריל 2012, לבין התלונה על הטרדה מינית. ההיפך הוא הנכון! יש בעיתוי המדויק של הסיפור - יום לאחר הפגישה של המתלוננת עם מנהל בית החולים - כדי להצביע על קשר ישיר בין ההידרדרות ביחסי המתלוננת והנאשם ובין התלונה על הטרדה מינית.

98. מכאן, שוב, בית הדין בא לנמק את הטעם להרשעה ואילו עיון מדוקדק בדברים מביאני למסקנה כי בפניי חיזוק לזיכוי, ולא להרשעה.

99. בית הדין הבהיר את דעתו גם ביחס לעדותה של ד"ר א. ש. כך אמר (עמ' 19 להכרעת הדין):
 "ד"ר ש. אישרה בהודעתה ב- נש"מ (ת/12) כי שמעה מפי המתלוננת, במהלך עבודתן המשותפת (מקיץ 2011 ועד לחודש ינואר 2012, בערך) כי הנאשם נוגע בה, מחבק אותה ומנסה לנשקה".

100. אלו הם דבריה של ד"ר א. ש. (עמ' 75, לפרוטוקול מיום 26.6.13):

"ש. את אומרת שפלונת אמרה לך שהוא עושה לה כל מיני חיבוקים, מנסה לנשק, במהלך העבודה המשותפת שלכם במחלקה מקיץ 2011. זה מה שאת אומרת בעדות.

ת. יכול להיות, אני צריכה לעשות חשבון מתי הייתי במחלקה.

ש. קיץ מתי זה בערך?

ת. יוני, יולי, אוגוסט זה קיץ.

ש. בערך בשלב הזה התחיל הליך הגרושין.

ת. התהליך עצמו היה בסוף אוקטובר, אבל היינו ביחסים לא טובים שנה אחורה.

...

ש. פלונית סיפרה לך שהיו לה שיחות אישיות עם פרופ' סירוטה שהיא חשפה

בפניו כל מיני בעיות אישיות שלה יש בחיים, היא אמרה לך את זה.

ת. אני לא זוכרת. אני חושבת שלא."

101. עוד, עולה מעדותה של ד"ר א. ש. (פרוטוקול מיום 26.6.13, עמ' 73), כי הפעם הראשונה בה

סיפרה לה פלונית כי פרופ' סירוטה מטריד אותה, הייתה רק כאשר היא עזבה את המחלקה

(בסוף שנת 2011). העדה לא ידעה להצביע על פרטים או מועדים מדויקים יותר :

"ש. ספרי בבקשה ככל שאת יכולה מה סיפרה לך פלונית על התנהגות חריגה של

הנאשם כלפיה.

ת. שהוא ניסה לחבק אותה ולנשק אותה וזמנים אני לא זוכרת.

ש. בכמה הזדמנויות היו שסיפרה לך דברים כאלה?

ת. כמה בדיוק אני לא זוכרת. היו כמה הזדמנויות. אני לא זוכרת.

...

ש. את זוכרת לומר מתי הייתה הפעם הראשונה שהיא סיפרה לך את זה.

ת. היא המשיכה לעבוד בדצמבר 2011 כשאני עזבתי, היא המשיכה לעבוד שם,

בכל מקרה המשכנו להיפגש, דברים קטנים ותאריכים אני באמת לא זוכרת. בגלל

שהייתי בתקופה די קשה מבחינה אישית בשבילי, יותר עניין אותי הדברים

שלי."

102. כלומר, גם מדבריה של ד"ר א. ש. , לא ניתן לשאוב הוכחה משמעותית לכך שהמתלוננת

סיפרה לה בזמן אמת, דהיינו: קודם לחודש אפריל 2012, על הטרדותיו המיניות של פרופ'

סירוטה.

103. האם נמצאה הוכחה זו בחקירתה של הגב' ד. ש. ?

104. להלן דבריה מיום 16.5.13, עמ' 52 לפרוטוקול (ההדגשה הוספה):

"ש. מה טיב ההיכרות שלך עם פלונית.

ת. פלונית עברה למחלקה שלנו לפני שלוש שנים, עבדה אצלנו תקופה של 8-9

חודשים.

ש. תספרי בבקשה מה ספרה לך פלונית על ההתנהגות של פרופ' סירוטה כלפיה.

ת. כמו שאמרתי, מאוד קשה לזכור מה נאמר, כי היו כל מיני שיחות לא רציניות

לטעמי כשיצאנו לעשן. מאוד קשה לי לזכור מה היא אמרה ומתי היא אמרה. זה

היה לפני הרבה זמן. מאז שנפתחה כל הפרשה הזאת ומאז שהוזמנתי לחקירה היו המון שמועות בבית חולים וכתבות בעיתון.

ש. מה הדברים באיזה הזדמנויות, בכמה הזדמנויות, עם מי הייתם, מה סיפרה לך פלונית על ההתנהגות של פרופ' סירוטה כלפיה.

ת. אני יודעת שהם עבדו ביחד על מחקרים, בהתחלה הייתי בטוחה שהיחסים בניהם טובים ומקצועיים. בהתחלה היא סיפרה שהיא מאוד מסתדרת עם פרופ' סירוטה, שהם עושים מחקרים ביחד. אחר כך לקראת סוף עבודתה במחלקה היא רמזה כמה רמזים שנראה לה שהוא מתייחס אליה כמו לאשה, נותן לה מחמאות או משהו כזה, אני לא זוכרת עכשיו. אחר כך בסוף עבודתה שהיא הלכה והתלוננה היא אמרה שהיא הרגישה מוטרדת ובשיחה האחרונה היא בכתה ואמרה שהיא הרגישה מוטרדת וזה מעבר למילים, היא לא פרטה לי מה נעשה לה וגם לא שאלתי.

...

ש. בכמה הזדמנויות כאלה פלונית סיפרה לך על הדברים האלה.

ת. קשה לי להעריך.

...

ש. איך היא נראתה כשהיא ספרה לך על הדברים האלה.

ת. לא ממש שמתי לב או שהרגשתי שהיא מוטרדת. בסוף הסיפור היא בכתה ואמרה שזה מציק לה.

ש. את זוכרת מתי זה היה הפעם האחרונה שהיא סיפרה לך שהיא בכתה.

ת. לקראת סוף עבודתה במחלקה."

105. לפי דבריה של הגב' ש. , בחודשי עבודתה הראשונים לא הזכירה המתלוננת כלל את ההטרדות המיניות מהן סבלה. להיפך! היא טענה כי יחסיה עם פרופ' סירוטה היו טובים, וכי הם עושים מחקרים ביחד. רק בסוף תקופת עבודתה באותה מחלקה (דהיינו באפריל 2012) סיפרה המתלוננת כי הנאשם הטריד אותה מינית.

106. העדה לא הבהירה את המועד המדויק לסיפור דברים זה, ועל כן, לא ניתן להסיק מדבריה כי המתלוננת אכן סיפרה לה בזמן אמת על ההטרדות המיניות אותן היא חובה. חשוב מכך, לא ניתן להסיק מדבריה כי זמן האמת לתלונותיה של המתלוננת היה אכן קודם לחודש אפריל 2012.

ו 9. נימוקים נוספים

107. הנימוק התשיעי (עמ' 45 להכרעת הדין) עוסק בכך שהמתלוננת לא הסתירה את רצונה להתמנות לסגנית. אינני רואה כיצד נימוק זה מסייע בהרשעת הנאשם.
108. הנימוק העשירי (עמ' 46 להכרעת הדין) מתייחס לכך שהנאשם לא מצא לנכון לפנות למתלוננת לאחר עזיבתה את המחלקה, והדבר מעורר תהיות. קשה להבין מדוע תהיות על תגובת המערער לכך שהמתלוננת עזבה את המחלקה יכולות ליצור סיוע להרשעתו בעבירה חמורה של הטרדה מינית.
109. הנימוק האחד עשר (עמ' 47 להכרעת הדין) העוסק בא. ע. , הקרימינולוג ובכך שההגנה לא ייחסה לו מניע פסול, אף הוא אינו רלבנטי, לאחר שהגעתי למסקנה כי לא ניתן להסיק בוודאות, מדברי העד עצמו, מתי בדיוק סיפרה לו המתלוננת על ההטרדות המיניות (ראה פסקאות 88-94 לעיל).

10. סיכום ביניים לעניין הנימוקים

110. בחנתי את הנמקותיו של בית הדין המשמעתי, ואת הראיות שעמדו בפניו כאשר קבע כי גירסתה של המתלוננת אמינה בעיניו יותר מן הגירסה הנגדית, אותה הציג הנאשם. באתי לכלל מסקנה, כי קביעות אלו בטעות יסודן: אין בעדויות עליהן הסתמך בית הדין, את אשר מיוחס להן, ופעמים שהן מעידות את ההיפך הגמור (כך לדוגמא עדותו של הגב' ד.כ. ושל מר א. ע.); כמן כן, וכפי שהבהרתי למעלה, המסקנות אותן הסיק בית הדין המשמעתי אף הן אינן מבוססות.
- מסקנותיי אלו, מחייבות בחינה מחדש של כלל הראיות בתיק.
111. אתחיל בבחינת גירסאותיהם של המתלוננת והנאשם, שהרי בעיקרה (משלא נמצאו עדויות תומכות, כפי שהסברתי לעיל), עומדת ההכרעה בתיק על "מילה מול מילה" – מילה של פלוגית מול מילה של פרופ' סירוטה.

ז. גירסתו העובדתית של פרופ' פנחס סירוטה, הנאשם והמערער שבפניי

112. פרופ' סירוטה, הנאשם, הרחיב בתיאור יחסיו עם המתלוננת, טרם התלונה שהגישה כנגדו באפריל 2012.

113. לדבריו, מערכת היחסים עם המתלוננת, כללה יחס מקצועי נאות, ובנוסף לכך שיחות על עניינים החורגים מגדר המקצוע, כגון: שאלות תאורטיות או פילוסופיות, ואף עניינים אישיים הנוגעים למתלוננת עצמה (עמ' 98, לפרוטוקול מיום 8.10.13):

”ש. אני רוצה שתספר לנו על השיחות שלך עם פלונית.

ת. היו לנו שיחות מקצועיות מעניינות, על טיפולים, חולים, התייחסות חולים ובני משפחה, כתיבת חוות דעת, גם לימדתי אותה מה אני רוצה שייכתב בסיכום מחלה ובחוות דעת. דיברנו על דברים תאורטיים וגם פילוסופיים, כל זה בצד המקצועי. בהדרגה שחשה שאני אמפטי, מקבל, אכפתי, מגלה דאגה, הייתה משתפת אותי בדברים אישיים, שהיינו פה בקיץ בית המשפט לא אפשר לפרוש את היריעה. אני אתמצת ואומר, על יחסיה המעוותים עם אמה, לא נכנס לפירוש, על צמיחתה וגדילתה, על הקליטה שלה בארץ, על נישואין א' ו-ב', על יחסיה עם הבעלים, על ביתה וחבר של ביתה. על זה שהיא 3 שנים בטיפול פסיכולוגי, על חוויות על פנטזיות, חלומות, על ציפיות, על מצבים רגשיים לא חיוביים בהם היא נתקלת. היא אמרה שהיא יכולה להיות מאוד מאוד נחמדה ולפעמים מאוד לא נחמדה, תוקפנית ואכזרית. ואני מוסיף שהיא אמרה לי שהיא קלסטר B.

...

היא הייתה מתלוננת במר ליבה שהיא בת 45, היא לא יודעת מה יהיה איתה היא אחרי התמחות ועבודה כרופאת משפחה בקופת חולים התמחות בפסיכיאטריה ועכשיו היא קיבלה את התעודה בספטמבר שהיא מומחית צעירה. מה יהיה איתי? דיברה הרבה על הסגנות אם אעדיף אותה על ד"ר מ. תוך כדי הייתה מטפטפת ביקורת שהוא לא עשה כך וכך, שהוא לא כתב דוח לוועדה הפסיכיאטרית או שהצוות שהיה תחתיו עשה טעות. פארה את מעשי ידיה וגימדה את האחרים.”

114. לגבי הטענות על הטרדותיו המיניויות, במהלך עשרת החודשים בהם עבדה תחתיו במחלקה, הייתה גירסתו העובדתית של הנאשם, כדלקמן (עמ' 101 לפרוטוקול מיום 8.10.13):

”אני מכחיש מכל וכל את המקרים המתוארים. הם לא קרו, לא היו, אלה בדותות. כשהיא התבקשה בעדות להדגים איך זה היה, אני לא הייתי צריך את כל הגרוטסקיות הזאת כדי לעשות לו את המעשים האלה, לא הייתי צריך לעשות את המיוחס לי כאילו הייתי צריך לסובב אותה, עכשיו היה חידוש מהחומר שהייתי פורש ידיים בצורה מזמינה חיבוק. ואני אומר מי אמר לך לבוא בכלל... זו גרסה חדשה. אני אומר שאם הייתי רוצה בקרבה גופנית איתה, עשרות פעמים כשישבה כסא ליד כורסא, שכתבנו במחשב שלה, לא הייתי זקוק לכל התמרונים האלה שהיא הדגימה פה.”

115. ביחס לאותו אירוע, ביום 5.4.12 שמיד לאחריו (ועניין זה של המועד, אינו נתון במחלוקת) התלוננה המתלוננת בפני ד"ר אלמוני, העיד פרופ' סירוטה (עמ' 102 לפרוטוקול הדיון מיום 8.10.13):

”ש. אני רוצה שתספר על האירוע ב 5.4.12.

ת. זה יום חמישי, זה ערב לפני ערב הסדר שלנו, בשעה 10:00 ד"ר משיח מצלצל אלי ומזכיר לנו לבוא לועדת ההתמחות, אמרתי לו שאני מופתע שאני לא יודע על קיום הוועדה. אני לא אוכל להשתתף. הוא אמר תשלח את ד"ר מ. הוא הלך. למה לא יכולתי להשתתף? כי קבעתי שבועות לפני פגישה חשובה עם סוכנת של חברת תוספי תזונה. זו הייתה פגישה חשובה לצורך בדיקת היתכנות של ביצוע מחקר של תוספי מזון שלהם על המטופלים שלנו. במשך הפגישה שהתקיימה במשרדי, 4 פעמים פלונית הפריעה, היא נקשה בדלת, הסתכלה וראתה שאנחנו יושבים, שאלה אפשר. אמרתי שלא. בדפיקה הרביעית שראיתי שהיא מתוחה אמרתי לה האם זה קשור לאחד החולים, אם זה מקרה חרום, אם חס וחלילה פגיעה, היא אמרה לי לא, זה לא קשור. אמרתי לה אני אסיים את הפגישה, אקרא לך. קראתי לה, עוד לא הספיקה לשבת, ראיתי שהיא אדומה וכועסת, והשתלחה בבוטות וחוצפנות, היא אמרה 'עכשיו לא יהיו לנו מתמחים'... היא המשיכה מה עשית? צרחה עלי, כל העבודה תיפול עלי, נמאס לי מהמחלקה, למה שלחת אותך, הוא רך, הוא חלש, לא מכיר את כח האדם בבית החולים. הוא חדש בעבודה. אני הייתי הולכת. אני הייתי מביאה, החלטת שהוא יהיה הסגן, ויתרת עלי. הדבר הכי קשה היה לשמוע, שהיא אמרה 'אתה ויתרת על המחלקה'. אני השקעתי 27 שנים ממיטב כוחותי השכלי המנטלי והגופניים במחלקה הזאת.

...

ישבתי בבית וכתבתי לה התראה חמורה, שהעליתי בכתב את מה שקרה בלי שאכנס לפירוט מה אמרה. קראתי לה לסדר בצורה ישרה ותקיפה... אמרתי לה שהיא לא יכולה להתנהג בצורה הזאת, זה לא מתאים, לבזז בי כאדם וכמנהל מחלקה...

ש. מתי זה ניתן?

ת. בבוקר, לאחר פסח הראשון. חזרתי לעבודה. בשעה 7:50 נקישה רפה בדלת, נכנסת שפופה ומכונסת, אני יכולה להכנס, ביקשה לומר משהו חשוב. אני מגיע בשעה 6 בבוקר לעבודה. אמרתי לה תשבי, אמרה: עברו עלי שישי שבת נוראיים, לא ישנתי, לא אכלתי, לא התקלחתי, בכיתי בלי סוף. לא תפקדתי. אמרתי לה מה קרה? אמרה לי 'לא יכולתי לסלוח לעצמי על מה שעשיתי לך, אתה מנהל, לא יכולתי לפגוע בך, אתה מחליט. אני צריכה לעבוד במחלקה לעשות מה שאתה אומר' היא סיימה את המילים שלה לאחר שהיא בכתה, הבאתי לה כוס מים. היא אמרה לי 'אני מבקשת שהאירוע הזה לא יפגע בסיכוי שלי לסגנות'. אמרתי לה

שאני אעשה את מה שאני חושב לנכון, במעמד הזה עשיתי חושבים תוך כדי שיחה אם אני אמסור לה את המכתב או לא, אמרתי לעצמי שזה לא ראוי שבאותו מעמד שהיא שפופה, אמסור לה את המכתב, החלטתי למסור לה אותו בשעה יותר מאוחרת. בשעה 10:00 קראתי לה ונתתי לה את המכתב שהיה במעטפה, היא פתחה, קראה מהר, אמרה בסדר ויצאה. היות וראיתי בזה בעיה משמעתית, העברתי למנהל בית החולים שנותן לה חסות בד"כ, העתק בתוך המעטפה, אותה שמתי בדואר יוצא על שולחן המזכירה. אח"כ הייתי בחופשת חול המועד, חזרתי ולא ראיתי אותה, אמרו לי היא בחופש.

...

ת. כעסתי עליה עד כדי כך שלא היה לי נורא אם לא אראה אותה. היו לי הרהורים רציניים להעזיב אותה ממחלקה ...', חשבתי אירוע כזה הוא לא חד פעמי, אירוע של השתלחות שבלשוני נקרא זעם נרציסטי. וזה גם תיאור פסיכואנליטי בהפרעת אישיות - לא יכול לעבור לסדר היום".

116. יצויין, בהקשר זה, כי ההגנה מסרה את שמה של סוכנת התרופות, עימה נפגש פרופ' סירוטה ביום התפרצותה של פלונית, 5.4.12; אולם הנציבות נמנעה מלחקור את אותה הסוכנת (ראה: עמ' 41 לסיכומי ההגנה, בבית הדין המשמעותי, וראה גם עמ' 18 לפרוטוקול הדיון מיום 26.5.13).

ח. גירסתה של המתלוננת פלונית .

117. אופי יחסיהם של המתלוננת והנאשם, בתחילת עבודתה במחלקה אותה הוא מנהל, תוארו על ידה, בחקירתה מיום 16.5.13, עמ' 9:

"ש.ת. בין יולי 2011 ל- אפריל 2012 הממונה עלי היה פרופ' סירוטה.

...

ת. חברה שלי ד"ר ש. עברה למחלקה של הנאשם, היא אמרה לי בכמה הזדמנויות שהנאשם נוהג לחבק אותה והיא לא כל כך יודעת מה לעשות עם זה. אמרתי לה תגידי לו שאת לא רוצה, והיא אמרה טוב עזבי לא חשוב. ואז הייתה לי שיחה עם ד"ר אלמוני לפני שנכנסתי למחלקה, והוא אמר יש שמועות שפרופ' סירוטה נוהג לגעת בנשים העובדות עימו, אם משהו כזה קורה אני מבקש לדעת. כשהתחלתי לעבוד כמה חודשים ראשונים, לא היה שום דבר, ובסך הכל הרגשתי טוב במחלקה באיזשהו שלב, בערך אחרי חודשיים שלושה, התחילו כל מיני חיבוקים כאלה על הכתף כשהולכים במסדרון. כל כך רציתי להישאר במחלקה אז לא רציתי לפרש אותם כמשהו מיני, רציתי לחשוב שזה משהו חברי ואינו נושא עימו שום דבר. בספטמבר 2011 הלכתי עם מנהל בית החולים במסדרון בית החולים והוא שאל אותי איך זה שם במחלקה, אמרתי לו שזה בסדר, אמרתי לו

שהדבר היחידי שפרופ' סירוטה מאוד גופני הוא מחבק ומנשק שהוא עושה את זה בצורה כל כך לא אישית שבינתיים אני מסתדרת.

...

בנובמבר כתבתי מאמר בנושא מקצועי ואז ביקשתי שהוא יעבור על המאמר, הוא באמת עזר לי מאוד, ואני חשבתי שזה הדרך שאני אוכל שהיחסים יהיו אחרת. ועדיין ההתנהלות של החיבוקים הפריעו לי. דיברתי עם הקרימינולוג במחלקה ששמו א. והוא אמר לי 'זה מוצא חן בעינייך?' עניתי שלא. אז הוא שאל אותי אם אני סובלת את זה רק בגלל שהוא מנהל המחלקה. הוא שאל אותי אם אח או כח עזר היה עושה את זה אם עדיין הייתי שותקת, עניתי לו שלא נראה לי אבל אמרתי לו למעשה שזאת פעם ראשונה שנתתי לעצמי דין וחשבון מה שקורה...".

118. לגבי אופי יחסיהם של המתלוננת והנאשם, אישרה המתלוננת כי היא הייתה מדברת עימו על

נושאים החורגים מגדר המקצוע, ובין היתר, על בעיות והתמודדויות אישיות בהן נתקלה.

119. כך נכתב בפרוטוקול החקירה של המתלוננת פלונית, מיום 16.5.13 עמ' 30 :

"ש. במהלך התקופה שטענת שהוטרדת מינית, את היית יושבת בחדרו של פרופ'

סירוטה ושופכת את ליבך בקשר לבעיות אישיות שלך.

ת. בקשר לאימי.

ש. מה אמרת לו בקשר לאימך.

ת. זה לא רלבנטי".

ובנוסף, בפרוטוקול הדיון מיום 16.5.13, עמ' 31 :

"ש. מאחר ובית הדין לא מאפשר לשאול שאלות פרטניות, אני אשאל אותך, את

סיפרת לפרופ' סירוטה על בעיות ועניינים אינטימיים עם בעלך הראשון, בעלך

הנוכחי, בתך ואמך?

ת. אמרתי דברים".

120. המתלוננת, פלונית, בעמ' 17 לפרוטוקול מיום 16.6.13 :

"ת. יש חיבוק ויש נשיקה, שני הדברים שנעשו בי היו חיבוק ונשיקה, לפעמים

זה נעשה החיבוקים בלוי נישוקים ולפעמים לא.

ש. את אמרת בעדותך ששתי צורות ההתנהגות האלה נמשכו לאורך 10 חודשים.

את לא דיברת על החמרה...

ת. אני אמרתי שבהתחלה לא היה כלום, ואז התחילו חיבוקים בפרוזדור, ואח"כ

התנהגויות שהלכו והחמירו.

ש. איפה את מדברת על החמרה.

ת. אני לא מוצאת עכשיו. הדברים האלה כן היו שונים.

ש. אין ספק שזה נמשך חודשים רבים.

ת. נכון.

ש. גם על זה לא התלוננת עד אפריל?

ת. נכון".

121. המתלוננת, פרטה בעדותה את המקרים בהם כפה הנאשם את עצמו עליה, וכך אמרה (עמ' 12

לפרוטוקול מיום 26.5.13):

"תפרטי את התדירות של המקרים האלה, של כל אחד מסוגי החיבוקים שתיארת

בהתחלה?

ת. אמרתי זה חמש פעמים בשבוע, לפעמים יותר מפעם ביום, היום זה נראה לי מוגזם. הייתה לי תחושה שמה שהעדתי היה התדירות שנבעה מתחושה רגשית, היום כשאני יותר רגועה, היו מקרים רבים, היו עשרות מקרים. זה היה דבר שבשגרה. היו גם שבועות שלא היה כלום".

122. לגבי העימות שארע ביניהם, ביום 5.4.12, הובאה גרסתה של המתלוננת, בעדותה מיום

16.6.13, עמ' 11 לפרוטוקול:

"... כעסתי מאוד ורציתי לדבר עם ד"ר סירוטה למה הוא לא דאג שלמחלקה יהיו מתמחים. ניסיתי להכנס אליו, דפקתי בדלת, משהו ישב בחדרו אז יצאתי החוצה, חיכיתי שהוא יתפנה, באתי דפקתי בדלת וחיכיתי לתשובה, הדלת שלו תמיד סגורה ויש לדפוק לפני הכניסה. באיזשהו שלב שהוא התפנה נכנסתי לחדר והעלתי את הבעיה של המתמחים. אמרתי לו שהוא לא דאג למחלקה ואם אני הייתי הולכת לוועדת ההתמחות הייתי חוזרת עם מתמחים. שאלתי למה שלח את מזאה, הוא אמר שמזאה הוא הסגן שלו, אמרתי לו הוא לא מכיר שם שום דבר ויצאתי משם. זה היה סוף יום עבודה ביום חמישי, מי שמכיר אותי יודע שאני לא אדם שצועק, אני לא צועקת אף פעם, אבל הייתי מרוגזת, דיברתי בתקיפות לגמרי, אבל לא צעקתי. למעשה כל סוף השבוע חשבתי למה כך כך כעסתי. לגבי סגן מנהל המחלקה ד"ר מ. נכנס חודש אחרי למחלקה. הוא נכנס כסגן במקום זה שפרש לגמלאות, בישיבות הוא הוצג כסגן מנהל המחלקה.

באותו סוף שבוע חשבתי על הכעס ואמרתי לעצמי יכול להיות שזה לא ענייני, יש מנהל, יש סגן, למה אני לוקחת את הדברים כל כך ללב.

ביום ראשון בבוקר מוקדם לפני תחילת העבודה ביקשתי לדבר עם ד"ר סירוטה, נכנסתי אליו והתנצלתי. מה שאני חשבתי שחלק מהסיבות שאני כל כך כעסתי זה שאני לא רוצה לעבור יותר שום דבר גופני. ואז דיברתי עם פרופ' סירוטה, ושוב הוא הושיט לי יד בצורה כזאת שהוא מנסה למשוך אותי אליו. אמרתי לו 'אני לא רוצה יותר, אני לא אישה אני רופאה'. הוא אמר לי 'את אישה, את אישה'. ויצאתי משם ובמהלך היום ידעתי שהוא לא יגע בי יותר. בסוף יום העבודה הייתי שוב צריכה להכנס אליו לחדר, ובסוף השיחה הוא שוב קם וחיבק אותי. ולמחרת הייתה לי שיחה עם מנהל בית החולים.

ט. דיון והכרעה בין גרסאותיהם של המתלוננת ושל הנאשם

123. גרסתו הכללית של המערער הייתה כי אופי יחסיו עם המתלוננת, טרם אותו עימות שפרץ ביניהם ולפני הגשת התלונה על ידיה, היה מקצועי, בתחילתו, אך בהדרגה הפך להיות אישי יותר, כאשר נושאי השיחה הורחבו לתחומים פילוסופיים או תאורטיים, וכאשר פלונית הייתה משתפת אותו בחייה הפרטיים בבעיותיה, חששותיה ופחדיה.

המערער הכחיש מכל וכל את הטענות לגבי התנהגות מינית שהפגין כלפי המתלוננת, הן לגבי התקופה בה עבדה תחתיו, והן לגבי אותו יום ספציפי, בו התנצלה המתלוננת על התפרצותה ולאחריו התלוננה כי ניסה לחבק אותה במהלך התקופה האחרונה, ובאותה שיחת התפייסות.

124. גרסתה הכללית של המתלוננת הייתה, לעומת זאת, כי כחודשיים או שלושה לאחר שהחלה לעבוד במחלקתו של הנאשם, החל הוא לחבק אותה על הכתף, כאשר הלכו במסדרון, אולם היא העדיפה באותו שלב שלא לפרש חיבוקים אלו כמיניים. כאשר שאל אותה, בחודש ספטמבר מנהל בית החולים, ד"ר אלמוני, כיצד היא מתאקלמת במחלקה, ענתה כי מגעו של פרופ' סירוטה נעשה בצורה "כל כך לא אישית" שהיא מסתדרת. כל אותה עת קיוותה המתלוננת כי יחסיה עם הנאשם יעברו לפסים מקצועיים בלבד.

125. בנובמבר 2011 דיברה המתלוננת עם הקרימינולוג, מר א. ע., ואז הבינה כי התנהלותו של הנאשם אינה מקובלת עליה, והיא מוכנה לספוג אותה, רק משום שמדובר במנהל מחלקה.

126. לפי דבריה של המתלוננת - חיבוקיו של הנאשם - החלו רק כחודשיים שלושה אחר שהחלה לעבוד. דהיינו, לכל המוקדם בספטמבר 2011, ובנובמבר 2011 היא כבר פנתה אל הקרימינולוג א. ע. . אבהיר כבר כעת כי מדבריו של הקרימינולוג, עלה כי פנייתה אליו בנושא זה הייתה רק בחודש יולי או יוני 2012, וכזכור, הסקתי כי לאמיתו של דבר ידע א. ע. על נושא זה כבר מאפריל 2012 (ראה פסקאות 88-94 לעיל).

127. ביחס לעימות הספציפי בין המתלוננת לבין הנאשם ביום 5.4.12, היתה נקודה משותפת לגירסאות הצדדים: המתלוננת ניסתה להיכנס לנאשם מספר פעמים בטרם דיברה איתו (מפני שהיו נוכחים בחדרו אנשים נוספים). אני מסיק מן הדברים כי הנושא היה בעל חשיבות גבוהה עבורה, שאם לא כן הייתה מגלה איפוק וסבלנות רבים יותר.

128. גם נושא העימות באותו יום - 5.4.12 - מוסכם על הצדדים והוא: תסכולה (מוצדק או שאינו מוצדק) של המתלוננת, עקב שליחתו של ד"ר מ. לוועדת המתמחים, וחזרתו משם ללא שהשיג

מתמחים למחלקה. השאלה, האם תסכולה של המתלוננת נבע גם מכך שד"ר מ. נשלח לאותה וועדה ולא היא, או רק מכך שאלו היו תוצאות שליחותו, אינה רלבנטית לפסק דין זה, ואינני עוסק בה.

129. עוד מוסכם על הצדדים, כי בתחילת שבוע העבודה הבא, מוקדם בבוקרו של יום ראשון ניגשה המתלוננת אל הנאשם והתנצלה על התפרצותה.

130. לגבי מועדי האירועים, מוסכם על הצדדים כי העימות ביניהם ארע ביום 5.4.12, שהיה יום חמישי בשבוע, וביום ראשון (8.4.12) נגשה המתלוננת להתנצל בפני הנאשם ולמחרת (9.4.12), הייתה השיחה של המתלוננת עם מנהל בית החולים (ראה פסקאות 115 ו-122 לעיל).

131. נקודת המחלוקת שבין הצדדים, ביחס לאותו אירוע, ביום 5.4.12, הינה זו: האם באותה שיחת התנצלות, הבהירה המתלוננת לנאשם כי אין היא חפצה במגע גופני עימו, וכי מגע זה היה הגורם לכעסה ותסכולה הרב, והאם עוד באותו היום המשיך הנאשם וחתר למגע גופני עימה, על אף דבריה אלו.

132. אני מעמיד נקודה זו במרכז מפני שהיא בעיני בעלת חשיבות, ביחס לכלל גרסאותיהם העובדתיות של הצדדים;

אם נכונה גרסתה העובדתית של המתלוננת, הרי שסביר להניח גם כי קודם לאותו עימות, ניסה הנאשם ליצור מגע גופני בינו לבינה.

אם, לעומת זאת, גרסתה העובדתית של המתלוננת, לגבי אירוע זה, איננה נכונה, סביר יהיה להניח כי התלונה על הטרדה מינית שצצה לה יום למחרת, הגיעה על רקע תסכולה של המתלוננת מכך שלא קיבלה את תפקיד הסגן, ולא נסמכה על ביצוע מעשים בעלי אופי מיני על ידי פרופ' סירוטה.

133. היות וכאמור, בעניין זה עומדות בפניי שתי עדויות, אשר אינן נתמכות- הכרעתי תתבסס על הסבירות שבעדות אחת, לעומת העדר הסבירות - או הסבירות הנמוכה יותר - שבעדות השניה; זאת, בהתחשב בכך שהרף הראייתי בהליכים משמעותיים הינו דומה למשפט הפלילי, ובכל מקרה, גבוה יותר מזה הנהוג בהליכים אזרחיים.

134. כעסה של המתלוננת באותו היום ניצת, ללא ספק, עקב שליחתו של ד"ר מ. לוועדת המתמחים, מקום שהיא הייתה מסוגלת, לטעמה, להביא לתוצאות טובות יותר (שוב, אינני יודע כרגע אם עם זה קשור לעצם שליחתו של ד"ר מ. על פניה או רק לתוצאות שליחותו). הדבר עולה

בבירור מדבריה של המתלוננת ("כעסתי מאוד ורציתי לדבר עם ד"ר סירוטה למה הוא לא דאג שלמחלקה יהיו מתמחים"), וגם מכך שהיא הראתה חוסר סבלנות ניכר, בכניסתה לפרופ' סירוטה ובצורך בפריקת תסכולה.

135. למצער, ניתן להניח, כי אם הייתה התנהגות מינית כלשהי בין הצדדים, כפי טענתה של המתלוננת, הרי שזעמה ניצת עקב כך שהיא הבינה כי קשר מיני זה, ככל הנראה, לא הוביל אותה אל התפקיד בו חשקה. אולם אין זה סביר להניח כי זעם זה ניצת, בעוצמה כזו, עקב ההטרדות המיניות, שהגיעו באותו הרגע בדיוק, לשיאן (כאשר המתלוננת בעצמה מודה כי כעסה על כך שד"ר מ. נשלח לוועדת המתמחים, והיא אף לא טענה לכך שפרופ' סירוטה נגע בה באופן כלשהו, באותו היום, ובשלב כך גבר כעסה).

136. הקטליזטור להגשת התלונה, היה אם כן, ללא ספק, אותו אירוע בין הנאשם למתלוננת בימים 5.4.12 ו- 8.4.12. למחרת, התלוננה המתלוננת על ההטרדה המינית, אותה ייחסה לפרופ' סירוטה, והעניין תפס תאוצה מאז והלאה.

137. מכל מקום, המתלוננת טענה כי עוד באותה השיחה, בה היא אמרה לפרופ' סירוטה כי היא איננה מעוניינת במגע גופני ביניהם, הוא ניסה לגעת בה. כזכור, שיחה זו בוצעה על רקע התנצלותה של המתלוננת על התפרצות הזעם (ביום 8.4.12).

138. השאלה העומדת בפניי היא, האם בנסיבות אלו, האפשרות שפרופ' סירוטה ניסה לחבק או לנשק את המתלוננת סבירה יותר מן האפשרות שהוא לא עשה כן, לפחות באותה הפעם? אבהיר, כי הנפקות להכרעה בשאלה זו של האירועים ביום 8.4.12 היא ביחס למידת האמון שיש ליתן בעדותה של פלונית, כולה.

זאת על שום מה? אם לטענתה, האירוע ביום 8.4.12 היה הזרז להגשת התלונה, הרי שמן הסתם אירוע זה מייצג מבחינתה את מירב תקופת עבודתה, בניהולו של פרופ' סירוטה.

139. הסבירות כי פרופ' סירוטה ניסה, באותה הזדמנות, לחבק את המתלוננת הינה, לכל הפחות, שקולה לאפשרות שהוא לא עשה כן, מחמת הנסיבות הטעונות שהתגבשו אז. אולם, ייתכן כי ניתן לענות על שאלה זו, בין היתר, לאחר בחינת האירועים הסובבים סביב אותו עימות, אשר, לכל הדעות, התרחש ביום 5.4.12, וגלש ליום 8.4.12.

140. העדות המוקדמת ביותר ביחס לאירוע זה הייתה עדותו של ד"ר אלמוני, מנהל בית החולים (עמ' 71 לפרוטוקול מיום 26.6.13):

”ש. ספר על שיחתך עם פלונית במהלכה היא שטחה בפניך את תלונתה כנגד הנאשם.

ת. כרגע אני לא זוכר את התאריך, זו הייתה שיחה שזמנה לגבי סטודנטים בבלגיה שבסופה שאלתי אותה אם הכל בסדר. זה היה במסגרת שאלה כללית ואז היא שטחה בפניי את הטענות שלה כלפי הנאשם.

ש. אתה יכול לפרט בקצרה?

ת. הוא ניסה לחבק ולנשק אותה פעם”.

141. וכך נכתב בפרוטוקול החקירה של הגב' ר. צ., הממונה על מעמד האישה בבית החולים

..... (עדות מיום 16.5.13, עמ' 40 לפרוטוקול):

”ש. תספרי לבית הדין את השתלשלות העניינים כפי שאת יודעת מרגע שהובאה לידיעתך התלונה נגד פרופ' סירוטה.

ת. ב- 10.4 ד"ר אלמוני, מנהל בית החולים קרא לי וטען שיש תלונה במחלקה של רופאה נגד מנהל המחלקה, פרופ' סירוטה, היא לא רוצה להגיש תלונה אך היא רוצה שהעניין יטופל. אמרתי לה שנבדוק את העניין מה אנחנו עושים כשאתן תלונה. למחרת ב-11.4 שוב הוא קרא לי לחדרו דחוף, נכח בחדר שפיגלמן הפסיכולוג הראשי של בית החולים, ד"ר אלמוני טען שהיא באה אליו בוכיה ומאוד נסערת ואנו צריכים לטפל בעניין.

...

ש. תספרי על השיחה שלך עם פלונית, מה מסרה לך.

ת. היא הייתה מאוד נסערת בפגישה וסיפרה את כל ההשתלשלות מרגע שנכנסה למחלקה. מה שהיא אמרה לפני שהתחילה לעבוד, ד"ר אלמוני זימן אותה לשיחה ואמר שיש דיבורים שהנאשם מטריד מינית, אם יש בעיה או שתרגיש משהו, שתפנה אל ד"ר אלמוני. ואז היא אמרה שבמהלך הזמן תוך זמן קצר בעצם שהיא הרגישה שהוא מאוד גופני, שהיא לא ידעה איך לפרש זאת בהתחלה. היא הייתה יושבת בענייני עבודה ומדברת איתו ולאחר מכן הוא היה מושיט לה את היד והיא הייתה מושיטה שוב את ידה אליו כדי ללחוץ אותה, הוא היה מושך אותה אליו, מנשק אותה בצוואר אומר לה שהיא מריחה טוב. בהתחלה היא לא ידעה איך להתייחס לזה דיברה עם חברות במחלקה. אמרו לה שידוע שהוא כזה, גם כלפיהן הוא מתנהג באותה דרך. והיא החליטה כרגע לא לעשות כלום בעניין. אך זה החרף עם הזמן וזה לא היה לה נעים. אמרה לו שזה לא נעים לה. הייתה סיטואציה שהוא קרא לה לחדרו, היא רצתה לסגור את הדלת, אז הוא נעמד מאחוריה ודחק אותה לדלת, היא שמה את ידה על פיה כדי שלא ינשקה בפיה. הוא נישק אותה בצוואר.

142. מוצג נ/3 היה התלונה שכתבה פלונית לר. צ., הממונה על מעמד האישה, ביום 19.4.12. בעמ' 5

למסמך זה נכתבו הדברים הבאים:

"ב- 8.4.12 נכנסתי לחדרו הייתה לי שיחת עבודה ובסוף שוב ישב בכסאו בתנוחה שמזמינה אותי לבוא ולחבק אותי וקמתי ובאתי עד אליו נעמדתי מולו ואמרתי לו לא פרופ' סירוטה. זה לא בסדר אני לא רוצה את זה יותר ואז נשאר בכסאו וניסה למשוך אותי אליו ואני התנגדתי ונסיתי [או נסוגתי] לצאת מהחדר ואז הוא קם אלי ועדין חיבק ונישק אותי ויצאתי מהחדר ואמרתי אני לא אכנס אליו יותר אבל מאוחר יותר באותו היום קרא לי שוב לחדרו וכשנכנסתי שוב היה בתנוחה הזו התיישבתי על הכיסא מולו ואמרתי לו אני כרגע לא אישה אני רופאה, ואמר לי את אישה".

143. לטעמי, גם בעדויות הנוספות הללו, ביחס לדבריה והתנהלותה של המתלוננת במועדים הסמוכים ביותר לימים 5-8 באפריל 2012, אין כדי לקבוע במידת ההוכחה הנדרשת בדין המשמעותי, בדומה לדין הפלילי, כי פרופ' סירוטה ביצע את המיוחס לו על ידי המתלוננת. איש מאותם עדים לא ידע לפרט דבר ביחס לאירועים באותו יום ספציפי (8.4.12), בשלהם נסערה המתלוננת עד כדי כך.

144. המתלוננת לא פירטה דבר ביחס לעימות שלכל הדעות התרחש, אלא טענה כי הייתה ביניהם שיחת עבודה רגילה. גם במהלך שיחות התלונה בעשירי ובאחד עשר לאפריל 2012, הרחיבה המתלוננת רבות על התנהלותו של פרופ' סירוטה בחודשים הקודמים, אך נמנעה מלפרט מדוע דווקא כרגע היא נסערת עד כדי כך.

145. בסופו של יום, על בסיס הראיות שעמדו בפניי, לא אוכל לקבוע כי הנאשם אכן ביצע את המיוחס לו על ידי המתלוננת, ביום 8.4.12.

י. הטרדות מיניות של נשים נוספות במחלקה

146. בין הצדדים קיימת מחלוקת נוספת, בשאלה זו: האם היה פרופ' סירוטה "חשוד" על התנהגות בעלת קונוטציה מינית, קודם למגעו עם המתלוננת, או אף עם נשים נוספות במחלקה.

147. בהקשר זה, טען הנאשם כי חרושת שמועות זו נוצרה עקב מחלוקת עניינית בנושאים כספיים, שהייתה לו עם מנהל בית החולים ד"ר אלמוני, אשר זלגה לפסים אישיים, וגרמה לכך שד"ר אלמוני "יזהיר" מתלוננת פוטנציאליות מפני הנאשם. המתלוננת, מצידה, טענה כי עדויות וראיות נוספות אלו, יש בהן כדי לאשש את גירסתה שלה.

148. שמועות אלו, עלו מעדויות מסוימות, בניהן, עדותו של ד"ר ע. ש., מיום 26.6.13 (עמ' 65 לפרוטוקול):

"ת. בכל פעם שהפניתי פסיכולוגית מתמחה למחלקה של סירוטה, הייתי בודק איתה איך ההתנהלות בניהם, האם יש דברים שחורגים מעבר ליחסי מנהל מחלקה ואיש צוות, ולכן מכיוון שהם עובדות שאני מפזר במחלקות אבל אני האחראי והממונה הישיר שלהם [צ"ל: שלהן] ולכן אם היה קורה משהו הייתי מביא את זה, מעודד אותן לפעול כפי שנראה לנכון ונדרש מהסיטואציה.
ש. האם את אותה הנחיה למתמחות שלך היית נותן גם למחלקות שבניהולם של מנהלים אחרים?
ת. לא.

ש. למה דווקא בענייניו של פרופ' סירוטה נתת את ההנחיה הזאת.
ת. יש ידע רווח לאורך זמן על התנהלותו של פרופ' סירוטה. על ניסיונות ומגעים לקרבה נגד רצון נשים. דבר שני, לפני כמה שנים, יכול להיות שלוש ארבע, אני לא זוכר, הייתה מתמחה שלי אצל פרופ' סירוטה, הוסכם בניהם על יציאה לחופשה. פרופ' סירוטה לא אישר בדיעבד את החופשה ושלחתי את זה לפרופ' סירוטה במכתב, ונכנסתי לד"ר אלמוני ליידע אותו כמכותב. אבל ברגע שנכנסתי לד"ר אלמוני אמר לי כדבר ראשון 'אל תגייד לי שפרופ' סירוטה מתעסק עם המתמחה שלך'..."

149. נכון אומנם שדבריו של ד"ר ש. אינם מציגים את פרופ' סירוטה באור מחמיא, אולם לא ניתן לדעת על מה הם מבוססים (וייתכן גם שהם בבחינת רכילות בעלמא, המבוססת, לכל היותר, על הליך שבסופו יצא פרופ' סירוטה זכאי; כך עולה מדבריו של ד"ר אלמוני בעמ' 72 לפרוטוקול מיום 26.6.13.

150. ברם, ממסכת הראיות שהונחה בפניי, לא עולה כי במקרה דנן, היה בסיס איתן לאותה "חרושת שמועות", אודות הרגליו המגוננים של פרופ' סירוטה.

151. כך נאמר בעדותו של ד"ר אלמוני (עמ' 85 לפרוטוקול הדיון מיום 8.7.13; ההדגשה הוספה):

"ש. ואז בעקבות הפגישה השניה עם פלונית אתה זימנת את ד"ר ש. ואת ר. צ. לפגישה את זה אתה זוכר.
ת. אני זוכר שעשינו כמה פגישות.
...
ש. בפגישה השניה ב- 11.4 כבר מסרת לר.צ. שיש עוד נשים בבית החולים שהוטרו מניית ע"י פרופ' סירוטה.
ת. אני לא אמרתי שיש עוד, אמרתי שאולי יש חשד.

ש. מאיפה החשד הזה. מי הביא זאת בפניך.

ת. פלונית.

ש. ומה אמרה לך פלונית. ?

ת. היא אמרה שאם אני אבדוק אני אמצא עוד נשים.

ש. פלונית אמרה לך איזה נשים?

ת. למיטב זכרוני, לא."

152. דוגמא אחרת לכך, היא חקירתו של ד"ר ע. ש. (עמ' 62 לפרוטוקול מיום 26.6.13; ההדגשה

הוספה):

"ש. בשיחה הזו ב- 11.4.12 כבר דובר על כך שפרופ' סירוטה מטריד עובדות

נוספות במחלקה ...'. מי הביא את המידע הזה לשיחה.

ת. אני לא זוכר.

ש. זה לא משהו שאתה הבאת כי פלונית סיפרה לך.

ת. יכול להיות שהיא סיפרה את זה קודם לד"ר אלמוני, אני לא זכור לי.

ש. אתה אומר גם בעדותך שפלונית סיפרה לי: 'באותה שיחה בחדרי וגם בביתי

שפרופ' סירוטה 'שלח ידים' וניסה לנשק גם את ד"ר ד. כ., ד"ר א. ש. ויש גם

את העובדת שעוסקת בריפוי בעיסוק שאינני זוכר מיהי...וציינה כי העובדות הנ"ל

חוששות לספר דבר נגדו בשל היותן מתמחות בבית החולים ודואגות לעתידן'. זה

מה שהיא סיפרה לך?

ת. כן."

153. כלומר, מעדות זו, לא ברור האם המקור הראשוני של השמועות אודות נשים נוספות הסובלות

מהטרדותיו המיניות של פרופ' סירוטה, היה מבוסס, אם לאו.

154. מכל מקום, מצאתי לנכון לבחון את דבריהן של אותן נשים, לגביהן העידה פלונית כי סבלו

מהטרדותיו של הנאשם: ד"ר ד. כ., ד"ר א. ש. וד. ש. (מרפאה בעיסוק), וזאת בהמשך לדיון

הקצר שלעיל (תת פרק ה-7 פסקאות 87-98) ביחס לסיפוריהן על יחסי הנאשם והמתלוננת).

155. כך עולה מעדותה של הגב' ד"ר ד. כ., מיום 26.6.13, עמ' 56 לפרוטוקול:

"ש. תספרי על מקרים בהם פרופ' סירוטה בא איתך במגע גופני.

ת. גופנית לא. פעם אחת שאני סיפרתי שם, כי אני סיפרתי אותו דבר לפלונית,

שאני הייתי בחדר שלי והוא מתקרב, הוא ראה שהייתי עצובה כי עברתי תקופה

לא קלה בחיים, אז הוא החזיק לי את הלחיים ביד שלו, כמו אבא, ואמר לך [צ"ל:

לי] 'מה קרה למה את עצובה?'

ש. את ראית בזה משהו חריג?

ת. ראיתי בזה משהו מאוד פטרנליסטי כמו אבא אמפטי. כשבדרך כלל אין בבית החולים אמפטיה למתמחים.

ש. מדוע סיפרת את זה לפלונית?

ת. כי ראיתי שהיא מוטרדת וחשבתי שהיא לקחה את זה בצורה לו נכונה.

...

ש. היא באה וסיפרה לך, מה הטעם לספר על משהו שאת חווית ואין לו בכלל קונוטציה מינית אלא לדידך סוג של אמפטיה. למה טרחת לשתף אותה בחוויה כזו?

ת. חשבתי שהיא לקחה את זה בצורה לא נכונה לכן ספרתי לה מה קרה לי שאני קיבלתי את זה בצורה פטרנליסטית.

ש. את חשבת שהיא פרשה לא נכון הפגנה של חיבה, של אמפטיה?

ת. כן. אני לא הייתי שם בזמן שפלונית הייתה עם פרופ' סירוטה אין לי מושג".

156. לגבי ד. כ., הייתה הקביעה בפסק הדין (עמ' 25 להכרעת הדין; ההדגשה במקור): "ד"ר ד. כ. סיפרה למתלוננת על מעשי הנאשם בה (בד"ר ד. כ.) בתגובה ישירה לסיפורי הטרדה שחווה המתלוננת. צא ולמד - שבכך ביקשה לחזק את רוחה ולשתפה בחוויות לא נעימות שאף היא עברה מצד הנאשם".

157. עוד קבע בית הדין (עמ' 25, בהמשך הקטע שצוטט לעיל): "ד"ר כ. העידה בפנינו באופן מהוסס, וחזרה בה מהתאורים שמסרה למתלוננת. ניכר היה בה הקושי להעיד את הנאשם, רופא בעל שם והשפעה בתחום הפסיכיאטריה, שעה שהיא עצמה סובלת מחוסר ביטחון תעסוקתי".

158. בית הדין סבר כי העדה הרגישה חוסר נוחות בעדותה בפני פרופ' סירוטה, ועל כן, חזרה בה מהתאורים שמסרה למתלוננת.

159. מכיוון שכך, בחנתי את הודעותיה של העדה בפני החוקר מטעם נציבות המדינה, שכן הודעות אלו חסרות, לכל הדעות, את מימד הפחד, אשר היה מסוגל, לדעת בית הדין, להטותן מן האמת.

כך אמרה ד"ר ד. כ., ביום 16.7.12 (ת/9), בפני החוקר אמיר איטח:

"ש. פלונית טוענת כי ביום 10.4.12 שאלה אותך פלונית, האם גם לך פרופ' סירוטה עשה כך? (נגע בד' וכו'), ואז את אומרת לה שיום קודם, ביום 9.4.12 פרופ' סירוטה ניגש אלייך ואחז בשתי הלחיים שלך בידיו מלפנים וקירב את הפנים שלו לפנים שלך ואמר לך: 'מאמי למה את עצובה?' ואז את הלכת ממנו. מה תגובתך?"

ת. כן זה קרה ככה כפי שאתה תיארת, אבל אני לא חשבתי שזה הטרדה מינית - ולא הרגשתי שזה הטרדה מינית כלפיי, אלא חשבתי שזה אמפטיה כלפיי כי כמו שתוארת לי לך בעדות הקודמת שאני לא עוברת תקופה קלה. בביה"ח - אז פרופ' סירוטה ראה אותי שאני כאילו עצובה ויושבת בחדר שלי מול המחשב מבלי להדליק את האור - חשמל בחדר (היה אור של יום), ואז הוא אמר לי זאת ועשה לי כך עם הידיים שלו בפנים שלי, אבל הוא לא ממש התקרב לפנים שלי אלא היה במרחק של כ- 40 ס"מ מהפנים שלי כי זה היה המרחק של הידיים איפה שיכולים להגיע".

160. משהסבירה ד"ר ד. כ. לחוקר, כי היא לא ראתה ולא הרגישה במעשיו של פרופ' סירוטה, כל קונוטציה מינית, לטעמי - קשה לקבל את מסקנת בית הדין (שצוטטה לעיל בפיסקה 157 לעיל). לא ניתן לסבור כי דבריה בעדותה בפני בית הדין התבססו על פחד או על חשש מפני פרופ' סירוטה.

161. לאחר דברים אלו, אחזור לנאמר עמ' 59 לפרוטוקול, מיום 26.6.13 :

"ש... אני מבין שלך היה ברור שפרופ' סירוטה מעולם לא עשה כלפיך שום דבר שיש לו משמעות של הטרדה והאירוע הזה שהוא תפס לך את הלחיים בחיבה את ראית את זה כהפגנת אמפטיה נטו.

ת. כן.

ש. האירוע שאת מדברת זה היה שאת עברת תקופה קשה, בעצם ניהלת מאבק מול בית החולים בנושא של העבודה שלך מתי היא תסתיים, ופרופ' סירוטה ראה אותך עצובה מול המחשב בחדר חשון.

ת. נכון.

ש. תאשר לי שיש מספר פרטים שפלונית מסרה בעדות שלה שהם לא נכונים. פלונית טענה שפרופ' סירוטה התקרב עם הפנים שלו לפנים שלה [צ"ל: שלך]. את אמרת לא נכון הוא היה במרחק של הידיים מהפרצוף.

ת. נכון.

ש. דבר שני, את ישבת ולא עמדת.

ת. נכון.

ש. דבר שלישי, היא טענה שאת כביכול הלכת אחורה, הוא התקרב אלייך ואת נסוגת אחורה.

ת. גם לא נכון.

ש. דבר רביעי, את פירשת את הנגיעה הזאת כהפגנה של אמפטיה נטו וזה לא נכון שאמרת לפלונית שזה הפריע לך, את לא אמרת את זה.

ת. לא.

ש. את לא אמרת מעולם לפלונית שזה הפריע לך ולא ידעת מה לעשות עם זה.

ת. לא".

162. דברים אלו מדברים בעד עצמם.

163. אסכם נקודה זו ואומר, כי גם אליבא דשיטתו של בית הדין, כי ד"ר ד. כ. חששה לחשוף את רגשותיה האמיתיים בהקשר זה, ובהנחה כי עדות זו מבוססת על החשש והפחד האמור, הרי שניתן, לכל היותר, לאיינה מבחינה ראייתית. אולם, לא ניתן לקרוא לעדות זו את אשר לא נאמר בה, שכן בכל מקרה היא אינה תומכת בטענותיה של פלונית.

164. לדידי, בית הדין היה דווקא צריך להסיק מעדות ד"ר ד.כ. חיזוק לגרסת הנאשם. משלא עשה כן בית הדין אעשה זאת אנוכי, ואומר בפה מלא כי ד"ר ד. כ. מהווה אחת מראיות הסיוע לחפותו של המערער.

165. ד"ר א. ש. מסרה הודעתה בפני החוקר, אמיר איטח, מטעם הנציבות (עמ' 1 להודעה, מיום 31.5.12):

"ש. האם פרופ' סירוטה התנהג גם אלייך כך, כפי שסיפרה לך פלונית כלפיה?
ת. הוא לא נישק אותי ולא ניסה לנשק אותי, אבל אני נמצאת בהליך של גרושין מזה כשנה בערך והיה שואל אותי מדי פעם: מדוע את לא מחייכת? למה את עצובה? וסיפרתי לו כי אני בהליך של גרושין, ואז הוא היה מחבק אותי חיבוק 'תומך' כך אני הרגשתי, אני לא יודעת מה היו כוונותיו, והחיבוקים הללו חזרו מס' פעמים בהזדמנויות שונות, אך אני לא יכולה בדיוק לפרט לך כמה פעמים זה היה, החיבוק היה מלפנים כאשר עמדנו זה מול זה. החיבוקים הללו היו במשרדו בעת שנכנסתי לשוחח עימו בענייני עבודה. ובעת החיבוק היה אומר לי: 'הכל יהיה בסדר'. ואני רוצה להגיד לך שהחיבוקים האלה לא הפריעו לי במובן של הטרדה מינית, ולא במובן אחר, לא ייחסתי לכך שום משמעות של משהו חריג.
ש. האם סיפרת זאת למשהו?

ת. כן, לאחר שפלונית סיפרה לי על החיבוקים כלפיה ושניסה לנשק אותה (אני לא ראיתי כלום), אז סיפרתי לה גם על החיבוקים האלה כלפיי, אבל לא במובן שזה הפריע לי, וזה לא הטריד אותי. אני לא רוצה להתלונן ולא כלום. ואם הייתי מרגישה מוטרדת מינית או שהייתי חושבת שיש לו כוונות אחרות ממה שציינתי לעיל אז הייתי ניגשת למנהל בית החולים ומספרת לו זאת".

166. שוב, גם כאן דבריה של הגב' ש. אינם מסייעים לגירסת התביעה, אלא לגירסת ההגנה דווקא.

167. הגב' ד. ש., עובדת בריפוי בעיסוק, נשאלה על ידי הגב' ר. צ., אודות יחסיה עם הנאשם. כך תיארה זאת הגב' צ. (עמ' 40 לפרוטוקול מיום 16.5.13):

”ש. ספרי בבקשה על שיחה שקיימת עם ד. ש. .

ת. דיברתי עם ד., אמרתי לה איך היא מרגישה במחלקה, היא אמרה שהיא מרגישה יחס אבהי עם הנאשם, היא אוהבת את המחלקה, היא לא מרגישה מאוימת”.

168. גם כאן, העדות מתיישבת יפה עם קו ההגנה של הנאשם, ואינה עולה בקנה אחד עם גישתו המרשיעה של בית הדין.

169. המתלוננת, פלונית, הבהירה בעדותה כי יחסי העובדות במחלקה עם הנאשם היו יחסים שחרגו מיחסי עבודה בלבד. אלו היו מילותיה המדויקות (עמ' 19 לפרוטוקול מיום 26.5.13):

”ש. את מספרת בעדותך ביום 13.5 ... את אומרת לד”ר ד. ש. ולך שהיה משפט שאומר שאבא סירוטה ממזמז אני צריכה להכנס אליו אך לא בא לי להכנס אליו כי הוא ימזמז אותי.
ת. זה משפט של שלושתנו.

ש. שלושתכן פוחדות להכנס לחדרו של פרופ' סירוטה שלא ימזמז אתכן.
ת. לא פוחדות, לא רוצות כי זו חוויה לא נעימה”.

170. אודות יחסים אלו, נשאלה בחקירתה, הגב' ד. ש. (עמ' 52 לפרוטוקול מיום 16.5.13):

”ש. איך הייתן מכנות במחלקה את פרופ' סירוטה.
ת. קראנו לו 'פאפא' ברוסית זה אבא ואין לזה קונוטציה מינית. לאחות הראשית במחלקה קראנו לדוגמא 'מאמא, אמא', יותר עקב תפקיד של משהו אחראי. במקום עבודתי הקודם גם לבוס קראנו לו 'פאפא'.

...

ש. זה נכון שמה שאת סיפרת לנו על העזרה שפרופ' סירוטה נתן לך, זה נכון ביחס לכל העובדים והעובדות במחלקה, הוא נותן עזרה לכל מי שצריך, לרופאים למשפחה, לייעץ מול הרשויות.

ת. אני מניחה שזה נכון. זה היה מקובל.

ש. זה נכון שהעובדות הוותיקות של המחלקה שהן רואות אותו באירועים בחתונות או שהן חוזרות מחופשה ארוכה הן מחבקות אותו.

ת. כן. אנחנו ביחסים מאוד חמים במחלקה. מחבקים ומנשקים, יש לנו את זה”.

171. בהמשך, בעמ' 54 לאותו פרוטוקול:

”ש. את אמרת כאן קודם שהביטוי 'פאפא' אין לו קונוטציה מינית, הוא מביע כבוד, הערכה.

ת. למשהו שהוא גבוה מאיתנו.

ש. למותר לציין, שלך לא הייתה שום בעיה או פחד להיכנס לחדר של פרופ' סירוטה.

ת. לא.

ש. את לא קוראת לפרופ' סירוטה 'אבא ממזמז' ואת לא מכירה את הביטוי הזה.

ת. לא. את הביטוי הזה שמעתי פעם ראשונה פה בחקירה.

ש. ובזמנו עוד לפני שבא החוקר ולקח ממך שתי הודעות, באה אלייך ר. צ. . היא

שאלה אותך אם פרופ' סירוטה נגע בדך נגיעות עם אופי מיני ואת אמרת לה שלא

היו דברים מעולם.

ת. נכון".

172. כאשר עלי להכריע בין דברי המתלוננת (כמצוטט בפיסקה 169 לעיל) לבין דברי גב' ש.

(שצוטטה בפיסקאות 170-171), העדיפות על פני הדברים היא לגבי הגב' ש. , שאינה נוגעת

בדבר, שכן לא הועדף סגן אחר על פניה, היא אובייקטיבית לחלוטין, ומשיחה לפי תומה.

173. אוסיף ואבהיר, למען הסדר הטוב, כי פרופ' סירוטה לא התכחש למגע גופני זה עם העובדות

אשר העידו על כך, אלא טען כי אכן היה מגע גופני שמטרתו היחידה הייתה עידוד אותן

עובדות בשתי סיטואציות אישיות קשות, אשר אליהן נקלעו (עמ' 115 לפרוטוקול מיום

8.10.13).

174. סיכום הדברים הוא כי גם הטענה המישנית, לפיה נשים נוספות סבלו מהטרדתו המינית של

פרופ' סירוטה, לא הוכחה במידה מספקת, כדי לתמוך בטענה העיקרית, היא התנהגותו של

פרופ' סירוטה כלפי המתלוננת הספציפית. בחלק מן המקרים, דווקא ניתן להסיק ההיפך

ולתמוך בעמדתו של המערער.

יא. עדויות ההגנה

175. מעמ' 35 לפסק הדין והלאה, התייחס בית הדין לעדויות שהובאו מטעם ההגנה. עדויות אלו

עסקו, במידה רבה, באופייה של המתלוננת, והציגו אותה כפרובוקטיבית וכיהירה, והוסיפו

עוד סיפורים אודות עימותים מקצועיים בינה ובין הצוות הרפואי במחלקה.

קביעתו של בית הדין הייתה, כי עדויות ההגנה לא תרמו דבר להגנתו של הנאשם.

176. בנקודה זו אני מסכים עם קביעתו של בית הדין: עדויות האופי של המתלוננת אינן רלבנטיות

כלל ועיקר להכרעה בדבר ההטרדות המיניות, ואילו גם בעדויות אודות יחסיהם של המתלוננת

והנאשם אין כדי להוכיח את גרסתו של הנאשם בדבר חפותו, אלא לכל היותר "לצבוע" את

עדויותו של המערער.

177. אולם, בחרתי להציג מספר עדויות של עדי הגנה, אשר יש בהן לעמעם את הרושם שיצרו עדויות התביעה, ואשר אני סבור כי בית הדין המשמעתי לא שת ליבו אליהן במידה מספקת. כזו היא עדותו של ד"ר א. א. (עמ' 123 לפרוטוקול מיום 8.12.13):

"ש. איך קיבלת את הידיעה שפלוגית התלונה נגד פרופ' סירוטה?"

ת. אני הייתי בשוק טוטאלי, אני זוכר שזה היה צרוב לי כמה חי בזיכרון, אני חזרתי מחול הגעתי למחלקה ורק אומר שעד אז היה נדמה לי, שפלוגית הגיעה למחלקה והכל על דרך המלך, היו יחסים מקצועיים ושלהתרשמותי הושתתו על הערכה הדדית בין פרופ' סירוטה לפלוגית. פרופ' סירוטה לא חסך ביקורת וגם ביקורת פומבית, אבל הבסיס הוא של הערכה, המחלקה שלנו גם ידעה לא מעט תנועות של רופאים ופסיכולוגים, לא כל מתמחה מצא באמת את עצמו לאורך זמן במחלקה, מתמחים מחויבים לרוטציות, והיה נדמה כי פלוגית מצאה משכן במחלקה, היא מאוד חוסה בצילו המקצועי של פרופ' סירוטה, היא גם מחפשת את ההערכה שלו וההוקרה המקצועית שלו. אני חזרתי מחו"ל ופתאום התברר לי שהיא איננה, ויכולות להיות אלף סיבות אפשריות שהיא לא במחלקה, אני הייתי בשוק ממה שסיפרה לי אחת הרופאות, אני נדהמתי, בדיוק חזרתי חלילה נוכח הרושם שהיה לי, שיש שם באמת שיתוף פעולה מקצועי כל כך פורה וכל כך טוב, זה פשוט לא היה נראה לי טבעי וסביר.

ש. לא היה לך נראה סביר שמה?

ת. שהסיפור יקבל תפנית למקום של תלונה על רקע מיני, אני נוכחתי עד שבועיים קודם את המחלקה, עם מערכת יחסים מאוד מקצועית. אני ידעתי וידיעה ושמועה שעושים מחקרים ביחד, הם לקראת פרסום משותף, בחושים ראיתי רופאה שבכל הזדמנות היא כן מחפשת את דעתו ועצתו, וזה לא היה נדמה לי כמשהו שהוא טבעי ברצף הזה. פשוט לא היה נראה לי טבעי."

178. כזו היא גם עדותה של הגב' א. ל. (עמ' 124 לפרוטוקול מיום 8.12.13; ההדגשה הוספה):

"ש. כל התקופה שהיא עבדה במחלקה את ראית איזה שהוא מגע גופני בין פרופ' סירוטה לפלוגית?"

ת. לא ראיתי שום מגע, גם כשאני לא נמצאת 24 שעות, הרוב הם נשים במחלקה ותמיד יש דיבורים ושיחות בין הצוות, ואף פעם לא שמעתי ואף אחד לא לחש על דבר כזה. כשאני שמעתי על התלונה הזאת הייתי בשוק, במיוחד כשהיה רשום בעיתונות שהיא סבלה 8 חודשים, אני לא ראיתי בכלל סבל, אני חושבת שהיא אישה עם אופי חזק, אני לא מאמינה שהיא סבלה וכל מה שכתוב בעיתונות. ב- 8 חודשים האלה לא היה רמז קטן שמהו מתרחש פה..."

179. זו היא אף עדותה של הגב' מ. ח. (עמ' 126 לפרוטוקול מיום 8.12.13):

”ש. האם דיברתם על התלונה כנגד פרופ' סירוטה אחרי שזה התפרסם?

ת. כן.

ש. תוכלי לפרט?

ת. אני הייתי בשוק כשמעתי על הסיפור, לא הבנתי למה היא לא סיפרה שהיא

סובלת, אנו שמענו על זה מבחוץ על הטרדה מינית.

ש. עם מי בדרך כלל נהגת לדבר על הסיפור הזה?

ת. עם כל הצוות, ל. , א. , ס. , אנחנו כמו משפחה”.

180. עוד, בעדותו של מר י. א. , אח במחלקה ... בבית חולים אברבנל (עמ' 129 לפרוטוקול מיום

: 8.12.13)

”ש. כל התקופה שהיא עבדה במחלקה אתה ראית משהו שהוא מעבר לעבודה,

יחסי עבודה בין פרופ' סירוטה לפלונית?

ת. לא ממש לא. היו יחסי עבודה בלבד.

ש. ראית איזה שינויים אצלה.

ת. לא שום דבר”.

181. בית הדין המשמעתי סבר אין בעדויות אלו כדי להוכיח את חפותו של פרופ' סירוטה, בבחינת

”לא ראינו אינה ראייה” (מסכת עדויות, פרק ב, משנה ב).

182. ברם, יש בהם כדי להבהיר כי אין בחרושת שמועות לבדה, כדי להוות תימוכין לקביעה

עובדתית כלשהיא; כפי שנשמעו עדויות התביעה, אשר ייחסו קונטציות מיניות למעשיו של

פרופ' סירוטה, כן נשמעו אף עדויות נוגדות, המרחיקות רושם זה.

יב. היחסים שבין ד"ר אלמוני, מנהל בית החולים לבין פרופ' סירוטה,

מנהל מחלקה ...

183. טענה נוספת העלה פרופ' סירוטה, והיא כי מנהל בית החולים הד"ר אלמוני נטר לו איבה

וכעס באופן אישי, עקב סכסוך ביניהם בנושא שימוש בכספי מחקר שהיו מיועדים לטובת

מחקרו של פרופ' סירוטה. סכסוך אישי זה הוא אשר גרם לד"ר אלמוני "להשליך פיתיון אשר

גרם בסופו של דבר ל'צייד' של פרופ' סירוטה" (כדברי ב"כ המערער בעמ' 5 לסיכומי ההגנה

בבית הדין המשמעתי).

184. בית הדין דחה טענה זו מכל וכל, ובעמ' 40 לפסק הדין נכתב כדלקמן:

”ד"ר אלמוני לא הכחיש שאמר הדברים למתלוננת טרם כניסתה למחלקה: 'אז

אמרתי שלמיטב ידיעתי היה הליך משפטי בסוגיה בעבר, שלמיטב ידיעתי

שהנאשם יצא ממנה זכאי. זה היה טרם היותי בבית החולים אך אם תהיה בעיה היא מוזמנת לפנות אלי (עמ' 72 לפרוטוקול, שורות 15-17)."

185. אולם, בית הדין העיר, מיד לאחר הציטוט הנ"ל: "יש להצר על אמירה זו של ד"ר אלמוני, ומוטב שלא נאמרה כלל".

186. עיון מדוקדק יותר, מעלה, כי בעדותו של ד"ר אלמוני, מנהל בית החולים, הבהיר זה את הטעם לכך שהציע למתלוננת, בתחילת דרכה במחלקה, לפנות אליו אם תהיה בעיה בנושא זה (עמ' 72 לפרוטוקול מיום 26.6.13; ההדגשה הוספה):

"ש. מבקשת שתפרט איזה מידע מסרת לפלונית עם כניסתה לעבודה במחלקה ...".

ת. כיוון שעלתה סוגיה בשיחה, אז אמרתי שלמיטב ידיעתי היה הליך משפטי בסוגיה בעבר, שלמיטב ידיעתי הנאשם יצא ממנה זכאי, זה היה טרם היותי בבית החולים. אך אם תהיה בעיה היא מוזמנת לפנות אלי. ש.ת. אני לא זוכר כרגע איך עלתה הסוגיה בשיחה."

187. מן הציטוט המלא של דברי ד"ר אלמוני נראה כי לא בהכרח היה זה ד"ר אלמוני אשר העלה את הסוגיה האמורה.

188. יתירה מכך, כאשר זו עלתה, הוא לא ניצל במה זו כדי להכפיש את פרופ' סירוטה, מכל בחינה שהיא. כך בחקירתו של ד"ר אלמוני (עמ' 88 לפרוטוקול הדיון מיום 8.7.13):

"ש. נתבקשת על ידי התובעת לפרט איזה מידע מסרת לפלונית לקראת עבודתה במחלקה ... (מצטט מעמ' 72 לפרוטוקול שורות 14-17). אתה מוכן להסביר לי מה עלה בשיחה עם פלונית? ת. גם בחקירה הקודמת נשאלתי. עלתה הסוגיה של הטרדה מינית. הנושא עלה בשיחה ביני לבין פלונית טרם כניסתה לעבודה במחלקה. ואמרתי לה שאכן היה הליך משפטי בעבר ושפרופ' סירוטה יצא זכאי למיטב ידיעתי. מאידך, אם יש בעיה היא מוזמנת לפנות. ..."

ש. אמרת לה שזה היה לפני יותר מ-10 שנים? ת. אמרתי לה שזה היה לפני כניסתי לתפקיד, אני נכנסתי לתפקיד ב-2004, אני לא יודע את התאריך המדויק."

189. הצדדים הרבו מלל בנושא סכסוך זה, פרטיו, דקדוקיו והשפעותיו, ובשאלה האם היה בו כדי להשפיע על יחסו של ד"ר אלמוני, מנהל בית החולים, לפרופ' סירוטה לגבי תלונתה הספציפית של פלונית.

190. משהכרעתי כי לא הייתה לסכסוך זה כל נפקות, שוב אין אני נדרש לדון בסוגיית הסכסוך המקצועי שבין מנהל בית החולים לפרופ' סירוטה.
191. בכל מקרה, סבור אני כי די בחומר שבפניי כדי לקבוע כי יש לזכות את המערער, מחמת הספק. מבלי לקבוע מסמרות וקביעות עובדתיות בעניין היחסים בין מנהל בית החולים לבין הנאשם, נושא שהוא חורג מליבת המחלוקת בתיק זה.

יג. חסיון פסיכולוג - מטופל

192. הדיונים בעל פה בפניי, התמקדו במידה רבה, בשאלה זו: האם ניתן יהיה להביא לעדות את הפסיכולוג הפרטי של פלונית. פסיכולוג זה מסוגל היה לסייע רבות בתמיכה לטענתה, כי אותן הטרדות מיניות אכן התקיימו לאורך תקופת זמן ארוכה, והחלו מספר מועט של חודשים לאחר כניסתה של פלונית למחלקה.
193. הכוונה הייתה כי אותו פסיכולוג - מבלי לגלות את טיב הטיפול במתלוננת - יענה לבית המשפט על השאלה האם המתלוננת דיווחה לו על הטרדות מיניות של הנאשם כלפיה, לפני חודש אפריל 2012.
194. בהודעתה בנציבות שירות המדינה (עמ' 3 להודעה מיום 21.6.12 (ת4/ב)) הציעה המתלוננת לחוקר אמיר איטח, כי יאמת את דבריה אודות הטרדות המיניות שעברה על ידי המערער, באמצעות שיחה עם הפסיכולוג עימו היא נוהגת להיפגש:

"...ואז נסוגתי לאחר בכדי ללכת משם, ואז סירוטה קם מכסאו, ניגש אלי כאשר הוא עומד, וחיבק אוי בשתי ידיו מלפנים למס' שניות, ואני נרתעתי ממנו, ויצאתי מחדרו. ואני רוצה להוסיף ולומר כי ביום חמישי 5.4.12 לאחר השיחה שלי עם סירוטה, ניגשתי לפגישה עם 'הפסיכולוג שלי', ד"ר ערן שדך, שהוא פסיכולוג פרטי שלי (זאת בגלל עבודתי כפסיכיאטרית, אנו זקוקים לכך דרישת המלצה של המקצוע להיות בקשר עם פסיכולוג), ואמרתי לו מדוע אני כועסת על סירוטה כפי שהתנהגתי באותה שיחה איתו, ואמרתי לפסיכולוג ערן, שאני חושבת שכל זה היה בגלל שסירוטה נוגע בי, ומה שאני רוצה זה שסירוטה לא יגע בי יותר!".

195. אולם, בהליך בפני בית הדין המשמעתי, כמו גם בהליך בפניי, סירבה המתלוננת לוותר על חסיון המטופל-פסיכולוג הקיים לה אצל אותו פסיכולוג, אשר את שמו הציעה בפני החוקר אמיר איטח, וזאת - גם לגבי שאלה אחת בלבד, והיא האם התלוננה המתלוננת בפניו, בזמן אמת, על מעשיו של פרופ' סירוטה.

שאלה זו הינה משמעותית בעיניי, משום ש"כיום, נראה כי 'תלונה מיידית', תוכל לספק את 'חובת ההנמקה' הקבועה בסעיף 54א(ב) לפקודת הראיות" (יעקב קדמי, על הראיות (2009), עמ' 322).

הנמקה זו היא ה"תוספת הראייתית" הנדרשת בקבלתה של גירסת המתלוננת, ככל שמדובר בעדות יחידה של נפגעת עבירות מין, בהליך הפלילי או בהליך משמעותי, כגון: הערעור שבפניי. 196. במהלך הדיונים בפניי, טען ב"כ משיבה, עו"ד נתי בן חמו, כי אין כל סיבה לוותר על חיסיון זה, היות והקרימינולוג א. ע. כבר העיד כי המתלוננת סיפרה לו, במשך מספר חודשים כי פרופ' סירוטה מטריד אותה מינית.

197. דה עקא, כי הקרימינולוג א. ע. לא העיד כך כלל ועיקר, וכל עדותו הסתכמה בכך שאמר שהמתלוננת התלוננה בפניו מספר פעמים, בהבדלים של שבוע או שבועיים בסביבות חודש יוני או יולי 2012 (כך בפרוטוקול מיום 16.6.13). הוספתי והבהרתי כי ייתכן שהמתלוננת אכן התלוננה בפניו עוד קודם לתקופה אותה הזכיר, משום שהקרימינולוג אמר כי הוא ידע בזמן אמת על תלונתה של המתלוננת לד"ר אלמוני.

אולם, לא ניתן "להרחיב" עוד את עדותו, ולקרוא לתוכה את דברי המתלוננת, כי סיפרה לקרימינולוג על הטרדות אלו, כבר בנובמבר 2011.

198. על כן, שבה למקומה, הסוגיה של עדות הפסיכולוג, בייחס למועד הראשוני של הדיווח על תלונת אלו.

199. ברצוני להדגיש כי באי כח המערער, עו"ד גיורא אדרת ונמרוד ליפסקר, היו מוכנים לחזור בהם מן הערעור, במקרה שתשובת הפסיכולוג תהיה כי היו דיווחים של המתלוננת על הטרדות מיניות של המערער כלפיה, באופן סדיר, לפני אפריל 2012, כפי שטענה בעדותה (ראה עמ' 50 לפרוטוקול הדיון מיום 16.11.14).

200. פקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971, קובעת, כי החיסיון הקיים לפסיכולוג בנוגע לדברים שנמסרו לו על ידי מטופל, יוסר באמצעות ויתור של המטופל על החיסיון, או שמצא בית המשפט כי הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק, גובר על העניין שיש שלא לגלותה.

201. זו היא לשונו של סעיף 50 לפקודה, בעניין זה:

עדות פסיכולוג

50. (א) פסיכולוג-מומחה כמשמעותו בצו שהותקן לפי סעיף זה אינו

חייב למסור ראיה על דבר הנוגע לאדם שנזקק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עבודתו כפסיכולוג והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לפסיכולוג בדרך כלל מתוך אמון שישמרם בסוד, אלא אם ויתר האדם על החסיון או שמצא בית המשפט כי הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לאחר שחדל העד להיות פסיכולוג-מומחה.

(ג) נטען חסיון לפי סעיף זה, יהיה הדיון בטענה בדלתיים סגורות; החליט בית המשפט לשמוע את העדות, רשאי הוא לשמעה בדלתיים סגורות.

202. בדיונים שהתקיימו בפניי, הבהרתי לצדדים כי אני סבור שיש בעדות הפסיכולוג, בשאלה הספציפית של עיתני הדיווח על ההטרדות (וזו בלבד), על ידי המתלוננת, כדי לסייע רבות בעשיית הצדק שבין הצדדים, עד כדי היותה של הראיה האמורה - בנסיבות של העדר ראיות נוספות - בגדר ראיה מכרעת. אולם, נעניתי על ידי ב"כ המשיבה, בכך שמדובר בפגיעה בפרטיותה של המתלוננת, וכי היא לא תסיר את החיסיון.

203. יכולתי לעשות שימוש בסמכותי לפי סעיף 50(א) לפקודת הראיות, ביחד עם סעיף 50(ג), ולשמוע את עדותו של הפסיכולוג בדלתיים סגורות, לגבי השאלה הספציפית המוזכרת, אשר אני סבור כי איננה פוגעת בפרטיותה של המתלוננת.

204. הצעתי אפשרות זו לב"כ נציבות שירות המדינה, עו"ד נתי בן חמו. אולם, הוא דחה אותה בשתי ידיים - גם לאחר היוועצות עם המתלוננת, כפי שדיווח לי - וקיבל על עצמו את ההשלכות הראייתיות המשתמעות מכך (כך בדיונים בפניי ביום 27.10.14 - עמודים 11-14, וביום 16.11.14 - עמ' 38).

205. עם זאת, בחרתי לדון בסוגיית הסרת החסיון רק בסיומו של הדיון כולו, משום שחפצתי לבדוק את הראיות לגופן - ללא תלות בשאלה זו - ורק לאחר מכן לבחון את השאלה של התוספת הראייתית, בדמות עדותו של הפסיכולוג.

206. מכל מקום, עדותה של המתלוננת בפני בית הדין המשמעתי בעניין זה מצויה בעמ' 32 לפרוטוקול מיום 26.5.13:

”ש. תספרי לבית הדין למי סיפרת על הדברים האלה שפרופ' סירוטה עשה לך, עם מי דיברת, ומה הייתה התגובה שלו לנוכח הדברים שאמרת לו?
ת. דיברתי עם בעלי הוא ידע לאורך כל הדרך מה קורה איתי, דיברתי עם הפסיכולוג שלי, דיברתי עם א. הקרימינולוג, עם שתי חברות שלי א. וד. בבית החולים.”

207. בעדותו של החוקר, מר אמיר איטח מיום 26.5.13 (עמ' 7 לפרוטוקול) הבהיר האחרון מדוע וויתר על עדותו של הפסיכולוג הפרטי של ד"ר ל. , המתלוננת :

”ש. בהודעה מ- 21.6.12 ד"ר ל. עמ' 3 שורה 4 (מצטט), לא גבית עדות מהפסיכולוג הפרטי שלה.
ת. יש עניין של חסיון מטפל מטופל, ובהתייעצות עם התביעה לא גבית עדות.
ש. החסיון הוא של המטופלת, פלונית , מה שאני מבין מדברך שהיא לא וויתרה על החסיון.
ת. כפי שענית, דבריה של פלונית 'לגבי הפסיכולוג ערן לא סיפרתי לך זאת וזה בשל אולי יש עניין של חסיון, משהו פרטי, אישי”.

208. כאמור, גם בהליך שבפניי סירב בא כח המשיבה לאפשר את הצגת השאלות המשמעותיות ביותר, לאותו פסיכולוג.

209. בבש"פ 9081/12, [פורסם בנבו] הבהירה השופטת ארבל את התנאים להסרת חסיון של מטופל אצל פסיכולוג, כאשר מדובר בנפגע עבירות מין :

לשם הסרת חיסיונו של חומר שנמסר לפסיכולוג או לעובד סוציאלי יש להראות כי הצורך לגלות את הראייה לשם עשיית צדק עדיף מן העניין שיש לא לגלותה (סעיפים 50, 50א לפקודת הראיות). כמו כן, בפסיקה נקבע כי מסירת חומר הפוגע בפרטיות להגנה תיעשה בהתאם לשיקול של רלוונטיות החומר וחשיבותו להגנתו של נאשם. נוסחת האיזון שנקבעה בעניין זה הינה קיומה של אפשרות סבירה שתהא בחומר תועלת להגנת הנאשם. יש לציין כי כאשר מדובר בשאלת עיונו של בית המשפט בחומר, וזה נקודת האיזון אף יותר לטובת הגנתו של הנאשם (ראו בג"ץ 9264/04 הנ"ל, בעמ' 381) (שם, סעיף 8 להחלטה).”

210. במקרה דנן, על אף שמדובר היה בשאלות ספורות, אשר אינן נוגעות כלל למצבה הנפשי, או להרגליה של המתלוננת, ואף לא לפירוט הדברים שסיפרה המתלוננת לפסיכולוג, אלא רק לשאלת עיתוי הזכרת אותה הטרדה מינית אשר עברה על ידי פרופ' סירוטה בלבד, אם בכלל. גם במגבלות אלה, סירב ב"כ המשיבה לוותר על החיסיון שקיים למתלוננת.

211. בנסיבות אלו, כאשר נוסחת האיזון הצביעה על הצורך בויתור (חלקי) על החיסיון, אך זה לא נעשה, אין לי אלא לנהוג באותו האופן בו הייתי נוהג אילו כל בעל דין נמנע היה מהגשת ראייה או העדת עד, אשר יש בו כדי לשפוך אור על טענותיו העובדתיות. אבהיר את האמור.

212. המלומד יעקב קדמי, בספרו על הראיות (חלק שלישי, עמ' 1649), כותב את הדברים הבאים:

"יש והדרך שבה מנהל בעל דין את ענינו בבית המשפט הינה בעלת משמעות ראייתית, אילו הייתה זו ראייה נסיבתית. כך ניתן להעניק 'משמעות ראייתית' לאי הבאת ראייה, לאי השמעת עד, לאי הצגת שאלות לעד או להימנעות מחקירה נגדית של מי שעדותו הוגשה בתעודה בכתב שהוגשה על ידו. התנהגות כזו, בהעדר הסבר אמין וסביר, פועלת לחובתו של הנוקט בה; באשר על פניה, מתחייבת ממנה המסקנה שאילו הובאה הראייה או הושמע העד, או הוצגו השאלות או קויימה החקירה הנגדית - היה בכך כדי לתמוך בגרסת היריב. הימנעות מהבאת ראייה - במשמעות הרחבה של המושג כמוסבר לעיל - מקימה למעשה לחובתו של הנמנע חזקה שבעובדה, הנוצח בהגיון ובנסיון החיים, לפיה: דין ההימנעות כדין ההודאה בכך שאילו הובאה אותה ראייה, הייתה פועלת לחובת הנמנע. בדרך זו ניתן למעשה משקל ראייתי לראייה שלא הובאה".

(ציטטתי דברים אלו גם בהליכים אחרים, כגון: עמ"ש (י-ם) 23688-07-14 פלוני נ' אלמונית [פורסם בבנו] (2014); תא (י-ם) 3361-09 יורשי שרון בן שלום נ' הרשות הפלסטינית [פורסם בבנו] (2014); תא (י-ם) 44762-02-11 מוחמד טינה נ' הרשות/המועצה הפלסטינית [פורסם בבנו] (2014), והם משמשים אבן יסוד בהערכת הראיות).

213. גם כאן, ולמרות שמדובר בחיסיון של מטופל, אשר מטרתו היא להגן על אותו מטופל, אני סבור שמקום שהיה על המטופל לוותר על החיסיון על פי נוסחת האיזון של קיומה של אפשרות סבירה שתהא בחומר תועלת להגנת הנאשם, והוא לא עשה כן (או שבא כוחו נמנע מלהציג את הראייה המבוקשת מסיבות אחרות), המסקנה המשפטית היא כי יש להפעיל את הכלל הראשוני הראייתי הקובע כי הימנעות מהבאת ראייה מקימה לחובתו של הנמנע חזקה שבעובדה, לפיה אילו הובאה אותה ראייה - היא הייתה פועלת לחובתו. גם בחזקה זו יש כדי לתמוך בקביעותי העובדתיות שלעיל.

יד. הערות משפטיות לסיכום

171. עול הראיה בדיון המשמעתי - מעבר לספק סביר, כמו בדיון הפלילי

214. לאורכו של פסק דין זה הוסבר הצורך לבדוק את הראיות, והאם הוכחה אשמתו של המערער.
215. אני ער לכך שמדובר בהליך משמעתי בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה, שהינו טריבונול שאינו חלק ממערכת בתי המשפט הרגילים.
216. אולם, פסיקת בית המשפט העליון, מזה שנות דור, קבעה כי רף הראיות הנדרש להרשעה בדיון המשמעתי הוא זה המקובל במשפט הפלילי, דהיינו: מעבר לספק סביר.
217. ההלכה נקבעה בערעור משמעתי, שסב על דיווח לא נכון של שעות עבודה. וכך אמר הנשיא, כב' השופט מאיר שמגר, בעמ"ש 3725/91 ראובן בכרך נ' מדינת ישראל (1991), פ"ד מה(5), 401 בעמ' 408, בין האותיות ב – ה:

"כאמור, די לי בשתי רמות ההוכחה הפלילית והאזרחית, ומשנדחית לצורך הדיון המשמעתי, בצדק, הרמה הנוהגת במשפט האזרחי כבלתי ישימה להוכחת עניינים של המשמעת בשירות הציבור, של היושר והאמון שנדרשים בו ושל המירמה המתגלית בו, לצערנו, לא אחת, הרי יש לפנות להוכחה מעל לספק סביר ולאמצה לצורך ענייננו, כאשר כמות הראיות, שיש בה כדי לספק את המידה הדרושה האמורה, משתנית על-פי מהות הנושא. בע"פ 232/55 היועץ המשפטי נ' גרינוולד, פ"ד יב 2017, בעמ' 2063, נאמר בהקשר זה על-ידי השופט אגרנט (כתוארו אז):

'...אף אחד משני המבחנים האמורים איננו מבחן החלטי, ובתחום כל אחד מהם עלולה להשתנות מידת ההוכחה הדרושה ממקרה למקרה, הכל לפי רצינות העניין השנוי במחלוקת. רצוני לומר: במידה שהעבירה, נשוא הדיון הפלילי, עולה בחומרתה, כך תגדל גם מידת ההוכחה, הדרושה לגביה. כן גם בדיון האזרחי תהיה תלויה מידת ההוכחה הדרושה ברצינות נשוא העניין'.

...

כך גם בענייני משמעת: מידת ההוכחה היא, כאמור, זו אשר מעל לספק סביר, הנוהגת, למשל, בכל הערכאות המשמעטיות הצבאיות. אופיו של העניין יקבע, מהי כמות ההוכחה הבאה להוכיחה, ולעניין זה אינו דומה מעשה מירמה לאי-התייצבות בשעה היעודה לתורנות מטבח. כך גם במקרה כגון זה שלפנינו, שמהותו למעשה טענת מירמה ואשר בו מועלית תיזה תביעתית, אשר אם תאומת, תטיל כתם רציני על המבצע: בנושא כזה אינני רואה כל הצדקה לסטות מן המידה הדרושה במשפט פלילי רגיל".

218. אם בעניין רישום שעות נוספות הרשעה מטילה כתם על המבצע, כאמור בסוף הציטוט, המצדיקה רף ראיות של משפט פלילי, לא כל שכן כאשר מיוחסת לעובד המדינה עבירה פלילית

של הטרדה מינית, שבעקבותיה, לאחר עשרות שנות עבודה כפרופ' וכמנהל מחלקה, היה חשוף – ולבסוף אכן נדון – לענישה של פיטורין מן המדינה.

219. ראוי להזכיר כי גם בפסיקה העדכנית, שדנה בעבירה זהה לזו שבפנינו, דהיינו: הטרדה מינית, אומץ רף ראיה זו, ובית המשפט העליון, לאחר ניתוח ראיות לאורך ארבעה עמודים, מסיים את דבריו במילים אלה: **"באתי למסקנה כי הוכח מעבר לספק סביר שהמשיב הטריד מינית את המתלוננת"** (עמ"ש 4790/04 מדינת ישראל נ' אברהם בן חיים (2005), פ"ד ס(1) 257, בעמ' 274, בין האותיות א-ב).

220. הטעם לכך ברור: הרשעה משמעתית מטביעה גושפנקא של התנהגות פלילית, כפי שהסביר בהרחבה כב' השופט יצחק זמיר (שלדבריו הסכימו הנשיא, כב' השופט אהרון ברק וכב' השופט טובה שטרסברג-כהן), באחד מפסקי הדין המנחים, שדן עבירות משמעתיות של הטרדה מינית (עמ"ש 6713/96 מדינת ישראל נ' זוהר בן אשר (1998), פ"ד נב(1) 650, 680).

יד 2. גבולות ההתערבות של ערכאת הערעור בהכרעות עובדתיות בעבירות מין

221. כל הקורא את הכתוב עד כה, חש כאילו מדובר בפסק דין של הערכאה המבררת, תוך התייחסות פרטנית לראיות, ניתוחן, בחינת מידת העקביות שבהן, ויתר האמצעים והשיטות, שבהם בית המשפט של ערכאה ראשונה, מברר וקובע עובדות.

222. התייחסתי לעיל (פרק ד, פסקאות 27-33) באופן כללי לנושא זה, תוך הפנייה לפרשת ידען (שקטעים ממנה צוטטו בפסקה 31 לעיל).

223. בפסיקת בית המשפט העליון, הגישה המרכזית היא של מיעוט התערבות בהכרעות עובדתיות ובמצאי מהימנות של הערכאה הראשונה. אולם, יש לזכור את גישתו של הנשיא, עד לפני מספר ימים, כב' השופט ד"ר אשר גורניס, אשר קבע כי דווקא בענייני עבירות מין, חובת הבדיקה המוטלת על הערכאה הערעורית, היא רבה יותר, וממילא תגדל הנטייה להתערב ולהפוך החלטות דיוניות (ע"פ 3250/10 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] (2012), בפסקאות 8-9). וראה התייחסות לגישה זו בע"פ 4054/11 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2012) בפסקה 32 לחוות דעתו של כב' השופט ד"ר יורם דנציגר. בהקשר זה, ראוי לציין גם את גישתו של כב' השופט - כתוארו אז - אליקים רובינשטיין, בע"פ 4054/11 הנ"ל, שם הזכיר את הדרך בה נקט במקרים קודמים, תוך הסבר כי יש להקפיד על בדיקת הערכאה הדיונית, וקביעותיה בעבירות מין, **"וכל המקפיד הרי זה משובח"** (פסקה ג לחוות דעתו).

224. לא למותר להזכיר כי חובה זו של בדיקת הראיות, כולל התעמקות בחקירת העדים, יש לה שורש ובסיס במשפט העברי, כפי שהסביר כב' השופט רובינשטיין בפרשה הנ"ל (פיסקאות ג-ה לחוות דעתו).

225. אם נשוב לפרשת ידען שהוזכרה לעיל, ראוי להזכיר את דברי כב' השופט - כתוארו אז - אליקים רובינשטיין בפיסקאות ג - ה לפסק דינו:

"ג. ניצבו בפני בית המשפט קמא גירסה מול גירסה. תהיות מסוימות התעוררו ביחס לכל אחת מן הגירסאות, זו של המערער וזו של המתלוננת, ובפני בית המשפט עמדה המלאכה הקשה של הכרעה ביניהן. בעבירות מין 'רב הנסתר על הנגלה, ואך השניים המעורבים בפרשה יודעים את שאירע לאמיתו' (ע"פ [3793/06 וורקו נ' מדינת ישראל](#) [פורסם בנבו], פסקה ה(1); ע"פ [7462/05 פלוני נ' מדינת ישראל](#) [פורסם בנבו], פסקה 20). עבירות מין דוגמת המקרה שלפנינו נעשות בחדרי חדרים, ומטבע הדברים - מעבר למעורבים הישירים - ללא עדים, היכולים להעיד על שאירע לאמיתו: 'במקרים רבים מעשים אלו מבוצעים הרחק מעיני כל, כאשר אין בנמצא ראיות חיצוניות או עדויות נוספות מלבד עדויותיהם של מבצע העבירה הנטענת ושל קרבנותיו, ועימות של 'גירסה מול גירסה' הוא כמעט בלתי נמנע' (ע"פ [4629/09 פלוני נ' מדינת ישראל](#) פסקה 33 [פורסם בנבו] (השופט דנציגר)).

ד. אכן במצב דברים זה ישנה חשיבות יתרה להתרשמותה של הערכאה הדיונית מהעדויות שנשמעו לפניו, ומכאן שההלכה בדבר אי התערבותה של ערכאת הערעור בממצאיה העובדתיים של הערכאה הדיונית עומדת בכגון דא, ככלל, ביתר שאת. כל שכן, מקום שבו היתה דעת מיעוט, ברי כי הדבר מחייב את ערכאת הערעור לזהירות יתר, ובמקרה דנא היתה.

ה. כנודע וכפי שגם הסביר חברי, בעבר נדרשה תוספת ראייתית מסוג סיוע לשם הרשעה על פי עדות יחידה של נפגע בעבירת מין. אולם, עם תיקון [חוק העונשין](#), התשל"ז-1977 לעניין זה בשנת 1982 בוטלה דרישת הסיוע. כיום רשאי בית המשפט לבסס הרשעתו, לפי סעיף 54א(ב) [לפקודת הראיות](#) (נוסח חדש), תשל"א-1971, על עדות יחידה של נפגע עבירת מין, ובלבד שינמק את החלטתו (ראו י' קדמי [על הראיות](#) (חלק א' -2003) עמ' 154, 184 - 192). אשר להיקפה הראוי של ההנמקה הנדרשת, נבחן כל מקרה לפי נסיבותיו ובהתאם לעוצמת העדות העיקרית (ע"פ [1543/06 פלוני נ' מדינת ישראל](#) [פורסם בנבו], פסקה 23). לא אחת 'די במתן אמון מלא ומפורש בגירסת הקרבן על מנת למלא אחר חובת הנמקה זו' (ע"פ [9902/04 פלוני נ' מדינת ישראל](#) [פורסם בנבו], פסקה 19 (השופט פוגלמן)); ע"פ [288/88 גנדור נ' מדינת ישראל](#), פ"ד מב(4) 45, 50. נוטה אני להסכים עם חברי כי נוכח אופיין המיוחד של העדויות הנמסרות בפרשות של עבריינות מין, ישנו קושי במקרים שבהם אין כל תוספת ראייתית. הדבר מחייב

זהירות משני הכיוונים – זהירות בהכרעה ובהנמקה, כדי להבטיח ככל הניתן את נכונות התוצאה, ועם זאת זהירות, שמא נשיב למעשה 'בדלת האחורית', על ידי העמסת העגלה יתר על המידה, את דרישת התוספת הראייתית שבוטלה על ידי המחוקק".

226. לעניין מידת ההתערבות של הערכאה הערעורית בהכרעות עובדתיות בעבירות מין, אביא גם את עמדתו של השופט השלישי באותה פרשה, כבי' השופט ניל הנדל, המזכיר גם את עמדתו הנ"ל של הנשיא גורניס. וכך כותב השופט הנדל (פיסקה 2 לחוות דעתו):

"כלל מושרש היטב בפסיקתנו הוא שערכאת הערעור תיטה שלא להתערב בממצאים עובדתיים שנקבעו על ידי הערכאה המבררת לאחר התרשמות. כלל זה משקף את חלוקת העבודה בין שתי הערכאות. הערכאה המבררת – והיא לבדה – מתרשמת ומהווה חלק מתהליך שמיעת הראיות. אכן, מופיעה בפסיקה הגישה שיש להפעיל את הכלל האמור ביתר שאת שעה שמדובר בתיקים שעניינם עבירות מין (וראו דברי חברי השופט רובינשטיין והסקירה של גישה זו שהובאה על ידי הנשיא א' גורניס בע"פ 3250/10 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] (12.1.2012) בפסקה 7 לפסק דינו (להלן: "עניין פלוני")). עם זאת, כמו הנשיא, סבורני כי הלכה כזו 'מעוררת קושי'. לטעמי, הצגת הדברים באופן האמור – החלת כלל אי ההתערבות ביתר שאת בתיקי מין - אינה רצויה, ובמובנים מסוימים היפוכו של הכלל הוא הנכון. אבהיר.

מלאכת הכרעת הדין בתיקים שעניינם עבירות מין מאופיינת בקשיים מיוחדים, משום שלא פעם סלע המחלוקת נסוב בעיקר סביב שתי גרסאות בלבד – המתלוננת והנאשם – אודות מעשה שהתרחש רחוק מעין כל רואה. לצד זאת, דין הוא כי: 'הרשיע בית משפט במשפט על עבירה לפי סימן ה' לפרק י' לחוק [העונשין](#), התשל"ז-1977, על פי עדות יחידה של הנפגע, יפרט בהכרעת הדין מה הניע אותו להסתפק בעדות זו' (סעיף 54א(ב) [לפקודת הראיות](#) [נוסח חדש], התשל"א-1971). סימן ה' לפרק י' האמור, כותרתו: 'עבירות מין'. דרישת ההנמקה הקבועה בסעיף בעלת משקל עצמאי, שהרי בכל תיק פלילי חובה על בית המשפט לנמק את הכרעתו (וראו סעיף 182 לחוק [סדר הדין הפלילי](#), תשמ"ב-1982). הנה כי כן, כנראה תוך מודעות לקשיים הקיימים בהכרעה בתיקים אלה, קבע המחוקק דרישה לנמק באופן רחב ומפורט יותר מדוע החליט בית המשפט להרשיע על סמך עדותו היחידה של הנפגע. נכון הוא כי בניגוד לעבר, בוטלה דרישת הסיוע לעדות יחידה בעבירות אלו, אך לא עסקינן בסקירה היסטורית כי אם בדין הקיים, אשר מציב משוכה ביחס לעבירות מין, ולעבירות מין בלבד. דרישה זו, על תכליתה, משליכה על מלאכת ערכאת הערעור. ראשית, עליה לבחון באופן פורמאלי אם הערכאה המבררת פעלה בהתאם לדרישות המחוקק. שנית, עליה לבקר את הכרעת הדין תוך בדיקת הנימוקים לגופם. ניתן לומר כי חובת ההנמקה המיוחדת הקבועה בסעיף 54א(ב) [לפקודת הראיות](#),

שעניינה כאמור עבירות מין בלבד, מחייבת בדיקה פנימית נוספת של בית המשפט השומע את הראיות, ובהתאם – בדיקה חיצונית נוספת של ערכאת הערעור על תיקים שכאלה. נפקות אחרת של סעיף 54א(ב) [לפקודת הראיות](#) היא חשיבותן של ראיות נוספות, מעבר לעדות המתלוננת, מקום בו בית המשפט נותן אמון בעדותה. הזהירות בבחינת ראיות המתבקשת מהערכאה המבררת בעבירות מעין אלו אינה מפחיתה מהקשיים בבירור המתנהל בערכאת הערעור. בית המשפט המברר מודע לכך שהסתמכות על ראיות נוספות עשויה להוציא את הכרעת הדין מתחולתו של סעיף 54א(ב) על המשתמע מכך. לכן, בין אם בית המשפט מרשיע על סמך סעיף 54א(ב) [לפקודת הראיות](#) ובין אם קיימות ראיות נוספות מעבר לעדות המתלוננת – שלא בדמות עדות ראיה נוספת, שהיא חריגה - המחוקק אינו "מקל" על בית המשפט אלא היפוכו של דבר. דווקא בשל אלה, מצטרף אני לתהיית הנשיא א' גרוניס בעניין פלוני לפיה:

'תמוה בעיני מדוע יש לצמצם את היקף שיקול דעתה של ערכאת הערעור להתערב בממצאיה של הערכאה הדיונית דווקא כאשר מדובר בעבירות מין. במצב דברים זה לא רק שהערכאה הדיונית יכולה להסתפק בהנמקה לצורך הרשעה בעבירות מין; הרי מכוח הכלל המצמצם את יכולתה של ערכאת הערעור להתערב בממצאים כאלה 'זוכה' הערכאה הדיונית לחסינות רבה יותר מהתערבות בממצאיה, בהשוואה לסוגים אחרים של עבירות... ודאי נכון הוא לטעמי כי אין מקום ל:'קביעה א-פריורית בדבר היקף התערבות מצומצם מן הרגיל של ערכאת הערעור' (פסקה 9 לפסק הדין).

האמור מהווה מאפיין ייחודי של עבירות מין במישור המשפטי. להשלמת התמונה, קיים מאפיין ייחודי בעבירות אלו אף במישור העובדתי. אופייה של עדות המתלוננת בעל תכונות ייחודיות. מהותה של עבירת המין יוצרת נפגע עבירה שאינו כנפגע בעבירות אחרות. די באזכור הסוגייה של עדות כבושה. בעוד שהפסיקה הכירה בדינאמיקה הפסיכולוגית המיוחדת של הנפגע בעבירה זו, דינאמיקה העשויה להסביר עיכוב בהגשת התלונה, לא כך המצב למשל לגבי קרבן בעבירת התפרצות לדירת מגורים (וראו את ההתפתחות החל מפסק דין שמרת – ע"פ 5612/92 מדינת ישראל נ' אופיר בארי ואחרים, פ"ד מח(1) 302 - וכלה בחקיקה המיוחדת בדבר תקופת ההתיישנות בעבירות מין). כמוכן שאין כאן משום קביעה פסקנית החלה על כל מקרה ומקרה; אך הכלל קיים, ונדמה כי נובע הוא מהמציאות. דהיינו – המצב העובדתי השונה של קרבנות בעבירות שונות. האתגר במלאכת הכרעת הדין בתיקים מעין אלו הוא המיזוג בין ההכרעה בייחוד הרובד העובדתי לבין הכפיפות לדרישות הרובד המשפטי. הרובד העובדתי חייב להתאים עצמו לרובד המשפטי ולא ההיפך."

יד 3. מן הכלל אל הפרט

227. מארג הראיות כפי שנותח לעיל, אין בו כדי להקים וודאות משפטית מספקת כדי לקבוע כי המערער הטריד מינית את המתלוננת.
228. הראיות היחידות הקיימות לכך מהוות "מילה כנגד מילה", ולא שוכנעתי כי יש להעדיף את גירסת המתלוננת על פני גירסת המערער.
229. הראיות התומכות, אשר הוצגו על ידי בית הדין, אינן תומכות כלל במתלוננת, וחלקן אף מהווה ראיות סיוע לגירסת המערער.
230. לכל אלה, יש להוסיף את הימנעותה של המשיבה והמתלוננת לקבל כראיה את יומן הביקורים של המתלוננת אצל הפסיכולוג הפרטי שלה, לשם מתן מענה על השאלה, האם סיפרה לו בזמן אמת (לפני אפריל 2012) על אותן הטרדות מיניות של המערער כלפיה.
231. לא ראיתי צורך לקבוע מדרג של ראיות או מדרג של טענות ההגנה שקיבלתי. ההצטברות הכוללת שלהן, הביאתני למסקנה, כי לא הוכחה אשמתו של המערער במידה מספקת, ויש לזכותו מן הספק.

יד 4. הזיכוי מחמת הספק, ועדות המתלוננת

232. אין בקביעותי לעיל, כדי לקבוע ממצא עובדתי וודאי כי המתלוננת שיקרה בעדותה או כי טפלה עלילה כלשהיא על הנאשם.
233. כל שכתבתי לאורך פסק דיני הוא כי חומר הראיות שהוצג בפניי לא העלה, ברמת ההסתברות הנדרשת בהליך המשמעותי, הזהה למשפט הפלילי, כי פרופ' סירוטה אכן ביצע במתלוננת את המעשים המתוארים, וכי כל מגע גופני ביניהם, ככל שהתבצע, היה בעל קונוטציה מינית. על כן, לא אוכל לקבוע כי הנאשם אכן ביצע את המיוחס לו.
234. רעיון זה של זיכוי נאשם מחמת הספק, מבלי לקבוע כי המתלוננת לא דיברה אמת, מופיע בפרשת ידען הנ"ל.
235. כך אומר השופט צבי זילברטל בפסקה 42 לפסק דינו:

"סוף דבר, סבורני כי יש לזכות את המערער מחמת הספק. כל התמיהות שהעליתי לא באו לומר כי לא היו דברים מעולם או כי המתלוננת אינה דוברת אמת. כל אחד מסימני השאלה, כשלעצמו, לא בהכרח היה מביא אותי למסקנת

הזיכוי. עם זאת כאשר כל אלה מצטברים יחד לכדי מסה קריטית, אשר יש בה כדי להביא לאיזון מחודש של כפות המאזניים, ומאחר ובהשערות וניחושים אין די לביסוס הרשעה בפלילים, הגעתי למסקנה, כי גרסת המאשימה לא הוכחה מעבר לכל ספק סביר באופן הנדרש על מנת לגבור על החשש מפני הרשעת חף מפשע. בנסיבות אלה אין מנוס לדעתי מזיכוי של המערער."

236. וכך אומר השופט אליקים רובינשטיין בפיסקאות טו-טז לחוות דעתו:

כאמור, לא בלב קל מצרף אני קולי לעמדת חברי, אולם כאשר יש ספק - אין ספק. 'אין ספק כי במקרה של ספק, עדיף זיכוי של האשם מהרשעתו של החף מפשע' (ע"פ 1434/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (השופט ארבל)), כדברי השופטת פרוקצ'יה ע"פ 7220/05 נימר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה (27):

'השאלה מתי תמיהות שנתרו עולות כדי ספק סביר מושפעת ממידת הקשר שלהן לגרעין המהותי עליו נסב האירוע, נשוא האישום. כאשר התמיהות מקרינות על עצם מעורבות הנאשם באירוע העברייני המיוחס לו, משקלן עשוי לעלות כדי ספק סביר באשמה. לעומת זאת, כאשר התמיהות מצויות בשולי האירוע העברייני, ואינן מהותיות לו, הרי גם כאשר הן נותרות ללא מענה, לא בהכרח ישפיע הדבר על רמת הוודאות של הגירסה המפלילה האמינה. הציפייה כי במורכבות החיים ובמורכבות נפש האדם כל פרט בפסיפס הנתונים הקשורים באירוע ובמערובים בו יהיה שקוף, צלול ובהיר במלואו לעולם אינה מתגשמת. יש, איפוא, לשקלל בזהירות את משקלן של התמיהות הנותרות, ולבחון האם יש בהן כדי להעלות פסק סביר, או שמא הן מצויות בשוליו של האירוע העברייני, ואינן מטילות ספק בגרעין המהותי המפליל המצוי בתשתית הראייתית שניתן בה אמון'.

לטעמי, זיכוי מחמת הספק מציין לא אחת כי בית המשפט חושד שהנטען אכן אירע כגירסת כתב האישום, אלא שעוצמת הראיות חלשה או ניטע ספק אחר בלב; ומציאות החיים מזמנת מקרים אשר כאלה, עם שער אני לדברי מלומדים כמו י' ואקי ומ' רוזנשטיין במאמרם 'בין זיכוי 'מחמת הספק' לזיכוי 'מחמת הספק הסביר', ספר דוד וינר על משפט פלילי ואתיקה (ד' ארד-אילון, י' רבין וי' ואקי, עורכים) תשס"ט-2009489, ולכתיבה אקדמית נוספת שמקוצר היריעה לא אדרש אליה.

בסופו של יום 'הספק עשוי לנבוע מהצטברותם של גורמים, שתוצאתם היא כי ידו של השופט רועדת בבואו לחתום על הרשעה בגדרי ערעור, הגורמים עשויים להיות מבט שונה על הראיות במכלולן, או מבט שונה על ראיית-מפתח פלונית, או עניינים שבאו לאחר שהערכאה הדיונית סיימה מלאכתה, אשר הולידו את הספק'

(ע"פ 10596/03 בשירוב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], פסקה ד(2)). הסתירות הפנימיות שעליהן עמד חברי בפירוט, והקושי ליישב בין עדות המתלוננת לבין נתונים חיצוניים אחרים, כמו גם הקושי לתמוך את גירסתה באופן מלא בעדות אדם ואלכס, יוצרים סימני שאלה באופן שאינו מאפשר הרשעה מעבר לספק סביר. בחתימת הדברים אומר, כי יתכן מאוד שהיה האונס הנטען; אין אני בא להטיל דופי במתלוננת ובתחושותיה, ורחוק אני מקביעה כי לא היה אונס. אך גם לא אוכל לומר בלא ספק את ההיפך; ראו גם דברי בעניין בשירוב הנזכר, פסקה ה; ולעניין המשפט העברי ראו א' קשת, קובץ יסודות וחקירות א' 104 ('ספק נפשות')."

טו. התוצאה

237. הערעור מתקבל.

238. אני מזכה את הנאשם, מחמת הספק, מן האישומים שיוחסו לו, ובמובן זה אני עושה את הצו הארעי, שניתן ביום 31.8.14, לצו קבוע, ומוסיף עליו כדלקמן: תבוטל השעיית המערער מעבודתו כמנהל מחלקה ... בבית החולים הפסיכיאטרי ".....".

239. המערער ישוב לאלתר לעבודתו הסדירה.

240. אציין עוד, כי היות ופלונית (המתלוננת) אינה עובדת עוד באותה מחלקה, החזרתו של פרופ' סירוטה לתפקידו לא תפגע בפלונית, מכל בחינה שהיא, ובכלל כך אף ממתחות כלשהי עקב ההליכים המשפטיים שהיו בין הצדדים.

241. המזכירות תשלח העתק פסק דין זה לצדדים.

ניתן היום, ג' אדר תשע"ה, 22 פברואר 2015, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

משה דרורי 54678313-/-

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה